

ONZE

49e jaargang no. 12, december 1988

VOGELS

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

seel

De

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAND

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
bank AMRO rek.nr.: 46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, E.J. Lensink,
W.C. Oonk, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, Jos van de Walle
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: J.W.B. Robbe, A-Kade 19,
9581 AH Musselkanaal, telefoon (05994) 1 63 41.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: T.J. Udo, Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 4 15 22.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 1 31 17.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Kasteel Traverse 198, 5701 NR Helmond,
telefoon (04920) 2 56 09.
District Limburg: wnd. J.B.S. Dümmer,
Geleenbeeklaan 13, 6166 CP Geleen,
telefoon (04490) 4 77 30.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55.
Tropen, parkieten etc.:
P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.
Zangkanaries:
W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 650,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

J. Broere, Jongbloedln. 31,
3769 BP Soesterberg, telefoon (03463) 19 76.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

B. Kerseboom, Piet Heinlaan 9,
3951 CP Maarn, (03432) 20 83.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

W.J. Velt, Vierspan 12,
3161 SL Rhooon telefoon 01890-16658.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

L. van Santen-Bergmaier, Mandenmakerslaan 31,
3454 DB De Meern, telefoon (03406) 6 37 11.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Hunzedal 73,
9531 GD Borger, telefoon (05998) 3 50 65.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

De

Wessel

VOGELS

ISSN 0030-3224

BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: M.A. Paans, Ringbaan Oost 89, 5014 GA Tilburg.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, H. Dunantlaan 173, 7312 AZ Apeldoorn.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: J. Kuiper, W. Marisstr. 2, 2282 SP Rijswijk.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN

BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN

BASTAARDEN aan: C. van Elven, Van N. van Eemnesln. 7, 8384 EA Wilhelminaoord.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: G.M. Essenberg, Van Beethovenln. 213, 3144 AE Maassluis.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov.weg 29a, 9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 23 januari 1989.

IN DIT NUMMER

	pag.
Pestvogels	532
Langsnavel parkiet	535
Kweek met de Magelhaen Parkiet	541
De Maskeramadine een mysterieuze vogel	542
De Witoor Maskeramadine	542
Geslaagde kweek met de Braziliaanse rode Tangara	544
Muskaatvinken	547
Volière van de maand	551
Krombektimalies	552
Kweekervaringen met de purpergranaatastrilde en het brilvogeltje	554
Siberische of taigagaaï	557
Kweek met de dolksteekduif	559
Oranjeroodagaat schimmel	560
De kleinste vogeleitjes ter wereld	
in de grootste vlindertuin	570
Bondsmedelingen, N.B.v.V.-service	574
Inhoudsopgave	575

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Esve	534
Vogelfreunde Coesfeld, Vogelhuis Kloeg, H. Dijks, Blankenstijn's Pet Farm b.v., Kees van der Borst, Rein v.d. Veen, Aves product	550
Witte molen, Fauna metaalwaren b.v.	561
Melwo	562
N.B.v.V. Kalender 1989	563
K.B.O.F., Veenendaal	564
Knabbelfarm, Gehu	565
Hoogeveen, Fauna metaalwaren b.v.	566
S.T.T., Rotol Holland b.v., Jos van Himbergen	567
Boskoopse vogelmarkt	568
CéDé van Keulen	569
Montferland, Animale, Rien Zagers, Wovo	570
Fauna Metaalwaren b.v., Cetonics, orni-mondo, G.S. van Gelder b.v., Heesakkers	571
Jaap Koopmans, Wolro, CéDé	572
Fauna Metaalwaren b.v.	573
Nekton	574

Foto voorplaat: Japanse Pestvogel

Foto: C. Scholtz/H. van Os

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 462 29 22

Pestvogels

In de vijftiende eeuw gaf de verschijning van de pestvogel in onze lage landen nogal wat aanleiding tot bijgeloof. Hij was, zo meende men stellig, een brenger van onheil zoals pest, hongersnood en oorlog. Dit kwam mede omdat ze erg onregelmatig naar onze streken kwamen. Gedurende vele jaren zag men ze niet en ineens waren ze er weer en dan meestal nog in grote aantallen.

Aan die overigens onjuiste opvattingen heeft de vogel zijn naam pestvogel te danken. De Duitse en Engelse namen benaderen de werkelijkheid heel wat beter; Seidenschwanz of Waxwing hetgeen betrekking heeft op de zijdeachtige zachte bevedering c.q. op de wasachtige lakrode hoornplaatjes aan het einde van de vleugelpennen. Maar ach, Shakespeaere schreef het ooit, wat is een naam.

Het geslacht *Bombycilla* heeft drie soorten, te weten:

Bombycilla garrulus, Pestvogel, met twee ondersoorten voorkomend in Noord Europa, Noord Azië en Noord Amerika. Ze zijn ongeveer 20 cm groot.

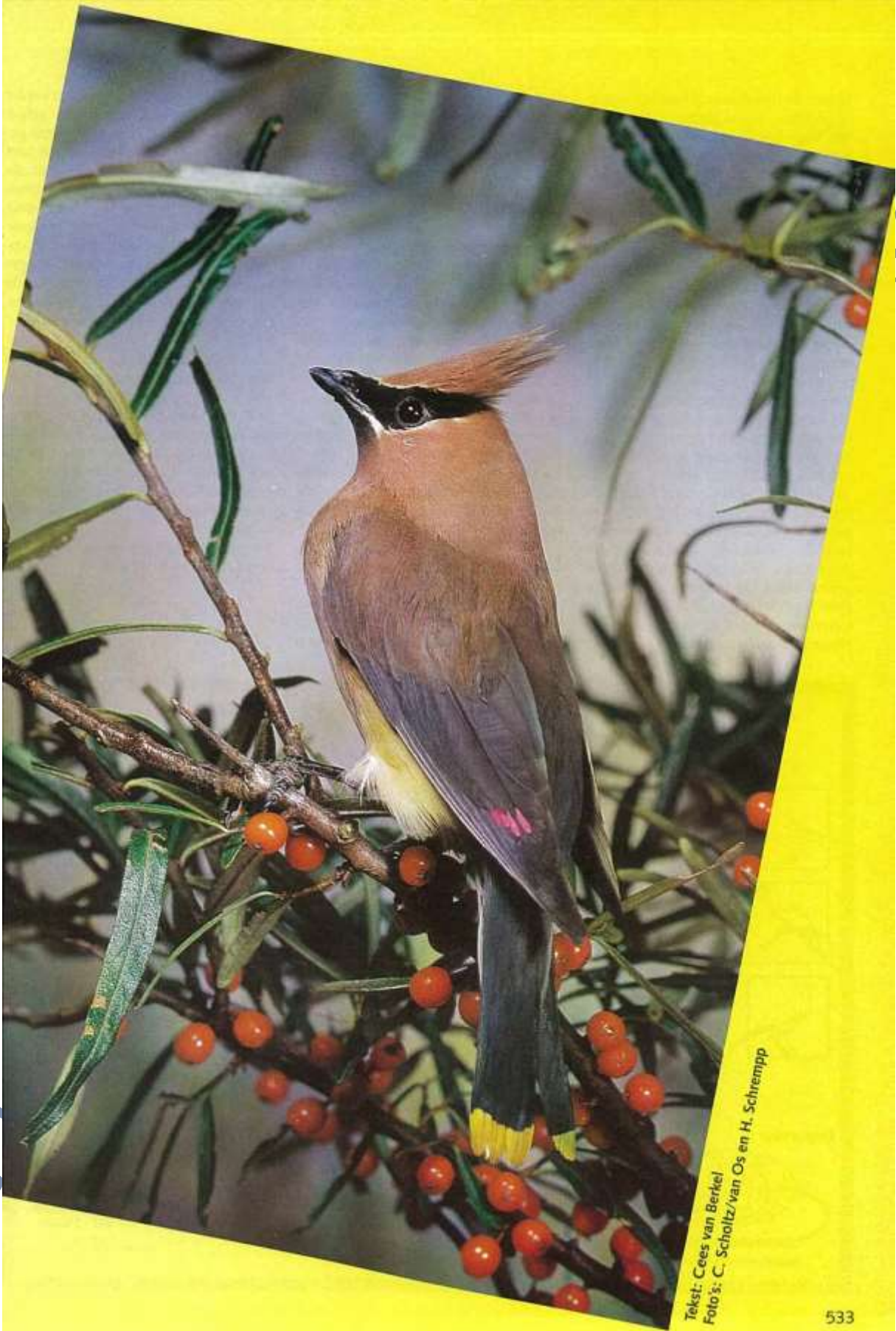
Bombycilla japonica, Japanse Pestvogel, die domicilie heeft in Oost Siberië en West Japan en ongeveer 18 cm groot is.

Bombycilla cedrorum, Ceder pestvogel,

die van Noordamerikaanse oorsprong is en voorkomt van Alaska tot Georgia. Deze soort is ongeveer 16 cm groot.

De Japanse pestvogel is vooral te herkennen aan de roodkleurige staartuiteinden. De Ceder pestvogel mist de witte en gele vleugeltekening. De vrouwtjes zijn over het algemeen wat matter van tinten en de rode veerpunten zijn minder sterk ontwikkeld.

Tekst: Cees van Berkel
Foto's: C. Scholtz/van Os en H. Schremp

De

osel

Tijdens de broedperiode houden ze zich bij voorkeur op in dichte naaldbossen met hoge bomen en een onderbegroeiing van besdragende struiken. Ze komen overigens ook voor aan de randen van moerassen en de oevers van rivieren waar het wemelt van de muggen. Veelal wordt er met meerdere paren redelijk dicht bij elkaar gebroed. Ze houden er geen uitgesproken eigen territorium op na maar ze verdedigen wel hun nest. Die nesten zijn komvormig, door beide partners gebouwd van stengels, takjes, vezels etc. en bevinden zich in bomen op hoogten van 1 tot 6 meter.

De engelsman Meadow beschrijft in 1964 de balts van de pestvogel als volgt: 'De man zet tijdens de balts de veren van het onderste deel van de rug en de stuit op waardoor een grote opvallende bult ontstaat. Tegelijkertijd worden de veren van de buik opgericht alsook de kuif. De staart wijst recht naar omlaag. In die 'opgeblazen toestand draait het mannetje eerst de kop wat van het vrouwtje af. Als de pop hem welgevallig is, neemt zij ongeveer eenzelfde houding aan. Vervolgens biedt hij dan met de punt van de snavel een besje of zo aan dat door het vrouwtje wordt geaccepteerd'.

Een legsel bestaat uit 3 tot 6 blauwachtige donkergeklepte eieren die door het vrouwtje gedurende ongeveer 14-16 dagen worden bebroed. Tijdens die periode wordt zij op het nest door het mannetje gevoerd. De eieren blijven derhalve constant warm.

De aanvankelijk vrijwel naakte rozekleurige jongen worden door beide oudervogels met insecten grootgebracht. Die insecten vangen ze op de manier zoals ook vliegenvangers dat doen. Vanaf een vaste plaats schieten de vogels ineens naar passerende insecten die dan onherroepelijk worden gesnapt. Vandaar ook die aan de basis zo brede snavel. Als de jongen ongeveer twee weken oud zijn verlaten ze het nest en zijn al zeer snel vliegvlug. Uiteraard worden ze nog enige tijd door de oudervogels gevoerd.

Na het broedseizoen vormen vooral de bessen hun dagelijkse voedsel, waarvan ze enorme hoeveelheden kunnen verorberen.

Met de Ceder pestvogel zijn in de voliëre al meerdere geslaagde kweekresultaten behaald, zie Onze Vogels, pagina 136, jaargang 1978. Overigens ook met de 'gewone' pestvogel alken die mogen we

hier niet houden. Alle soorten zijn vrijwel winterhard en met vogels van gelijke grootte zijn ze heel goed in beplante gezelschapsvoliëres te houden. Ze zijn best verdraagzaam en mochten er vogels zijn die ze zouden willen belagen dan nemen de pestvogels een intimidatiehouding aan. Met open gesperde snavel, gestrekte hals en gespreide vleugels alsmede opgezette borstveren treden ze hun belager tegemoet waarbij ze bovendien met de snavel nog knappende geluiden maken. De rust is dan spoedig weergekeerd.

Als voedsel verstrekken we pestvogels een goed insectenvoer aangevuld met levende insecten waaronder muggen, larven, meelwormen, maden etc., universeelvoer, krenten, rozijnen, diverse soorten fruit en bessen van meidoorn, lijsterbes, vuurdoorn, cotoneaster etc..

Hun behoefte aan baden is groot en een ruime badplaats waarin dagelijks vers water is vereist.

Jonge pestvogels dienen te worden geringd met 3.5 mm ringen.

ALPINE-AIR

negatieve ionen generator
BETROUWBAAR EN UITERST DOELTREFFEND

ALPINE-AIR, de nieuwste generatie negatieve ionen generatoren, wordt al reeds jaren met veel succes in europa en amerika verkocht. Dit wordt mede bewerkstelligd door zijn uiterst betrouwbare en doeltreffende werking.

De ALPINE-AIR negatieve ionen generator ZUIVERT de lucht van zwevend stof (een plaag in iedere vogelkooi, en een bedreiging voor de gezondheid), stank, bacteriën, virussen, stofmeel, rook etc. en zorgt voor een natuurlijk evenwicht. ● De Alpine-AIR zorgt voor een zuivere lucht, gezondere vogels, dus betere broedresultaten, voorkomt allergie en cara-klachten, en minder kans op ziekten. ● De ALPINE-AIR zuivert zelfs hele stoffige ruimten tot maar liefst 50 m, montage is eenvoudig, en u krijgt een duidelijke gebruiksaanwijzing. ● De werking kan ook eenvoudig worden gecontroleerd met de ionen tester die er GRATIS wordt bijgeleverd. ● U krijgt 2 JAAR GARANTIE en als er dan iets mee is... het kan haast niet maar toch? dan krijgt u gewoon een nieuwe ALPINE-AIR, zonder enige kosten, dat bedoelen wij met garantie.

Normaal f. 199,- compleet met beugel f. 179,-. TNO GETEST.

Importeur:

OOK VERKRIJGBAAR
VIA UW DIERENSPECIAALZAAK!

Postbus 10 - 4740 AA Hoeven - tel. 01659-4488
BANKREKENINGNUMMER: ABN 52.68.53.719
GIRONUMMER: 5545512

cley
installateurs

hoofdstraat 8
9801 bx zuidhorn
tel. 05940 - 2024
noorderhaven 50
9712 vl groningen
tel. 050 - 182082

Dealer voor
Groningen, Friesland en Drenthe

Langsnavel parkiet

(*Enicognatus leptorhynchus*)

door Ing. J.K. van Koetsveld

Foto's: Thomas Brossel/Rob Kraaijeveld

Het houden van zelden in de handel gebrachte vogels geeft een paar moeilijkheden die de kweker van bijvoorbeeld grasparkieten niet kent. In de eerste plaats moet men het geluk hebben een goed paar te krijgen van gezonde vogels, die door het vangen, het transport en de quarantaine niet te veel geleden hebben (1). Gaat een van de vogels dood, is hij steriel, of kan het paar niet goed met elkaar opschieten, dan is het vrijwel onmogelijk de gemaakte fout te herstellen. Ten tweede is de bestaande literatuur schaars en niet altijd even betrouwbaar. Bij de langsnavelparkieten is er zelfs al verwarring over de naam. In het ene boek (2) worden zij *Enicognatus ferrugineus* genoemd, in een ander boek (3) staan zij als Chili conure onder de naam *E. leptorhynchus*, in een derde (4) als langsnavelparkiet of conure onder *E. leptorhynchus*. De beschrijving slaat echter meer op de Magelhaenparkiet dan op mijn langsnavels (5). Verder literatuuronderzoek en mijn beperkte kennis van het Latijn maken de naam *Enicognatus leptorhynchus* de meest aannemelijke, zodat ik die, onder voorbehoud, overneem.

Laat ik beginnen er op te wijzen, dat de beschrijving slaat op slechts twee vogels, die niet representatief hoeven te zijn voor de soort. Zeker bij intelligente dieren, zoals de papegaaien, zijn de instinctieve, de aangeboren reacties verzwakt, zodat zij zich beter kunnen aanpassen aan de heersende omstandigheden. De beschrijving geeft dan ook alleen een beeld van wat er onder de gegeven omstandigheden is gebeurd, niet wat er onder alle omstandigheden zal moeten gebeuren. Zelf ga ik er altijd van uit dat mijn vogels een uitzondering op de regel vormen. Meestal klopt dat wel (6).

Gelukkig is de literatuur niet de enige bron van informatie. Ervaring met andere papegaaien kan nuttige suggesties leveren. Zelf kan ik vergelijken – om mij tot de Zuid Amerikaanse soorten te beperken – met de Catharina parkiet (*Bolborhynchus lineola*), Zwartkopcaiques (*Pionites melanocephala*), Grijsrug Sperling (*Forpus coelestis*), en de verwante Ma-

galaan- of Smaragdparkiet (*Enicognatus ferrugineus*). Tenslotte zijn er nog de vogels zelf, die, mits de verzorger er oog voor heeft, duidelijk genceg weten te zeggen waar zij behoefte aan hebben.

Beschrijving.

Langsnavelparkieten zijn vrij forse vogels, zo'n 40 cm lang met een, in rust, lange spitse staart. De veren zijn hoofdzakelijk donker groen met zwarte randen, het breedst op de kop. Staartpenen zijn wijnrood en er is een helderrode band over het voorhoofd tot om de naakte oogringen. Deze band is bruiner in het midden, boven de snavel. Verder zijn er nog wat rode vlekjes om de poten en rond de cloaca. De vleugelpennen zijn donker met een voorvlag die gaat van blauw tot groen. Neus met veren bedekt: oogring kaal, lichtgrijs; poten roze met grijze vlekken; nagels zwart. Het meest opvallend is de bovensnavel die bijna recht is en ver over de ondersnavel heenrijkt. Deze snavel is zwart met lichte randen. Er zijn een paar verschillen tussen mijn man en pop, maar dat kunnen indi-

viduele verschillen zijn, niet noodzakelijk geslachtskenmerken. Zo herken ik mijn pop onmiddellijk doordat zij een kale plek boven de snavel heeft. Over het algemeen is de pop slanker dan de man en iets donkerder van kleur, terwijl de man een tintje geler is, net zoals bij de Catharina parkiet. De kop van de man is hoekig, die van de pop rond. Iris van beide vogels is grijsbruin, de rest van het oog is bij de pop geel, bij de man oranje.

Langsnavelparkieten komen van nature voor in het zuiden van Chili, tussen 40 en 50 Zuider Breedte, en zouden, gezien die breedtegraad heel goed buiten gehouden kunnen worden, mits zij over de 'jet-lag' van zes maanden heen komen. Het is tenslotte daar winter als wij in de zomer leven.

Huisvesting.

De vogels wonen in de vogelkamer in een grote kistkooi van 1,25 m x 1 m x 1 m, een meter boven de grond. Omdat hun kooi nogal donker is, heb ik een verlichting aangebracht met een 18 Watt TL buis, die beschermd is met een plastic

Magelhaenparkiet

kap. Het front van de kooi bestaat uit een geplastificeerd paneel (zodat zij niet met de nagels blijven haken) met mazen van 5 cm. en kwadraatgaas van 11 mm om de Agaporniden en grote muizen buiten te houden. Toen ik de vogels kreeg had ik niet anders dan een valkparkietenkast van 40 cm x 20 cm x 20 cm. waarvan ik het vlieggat met een dun plankje tot 7,4 cm verkleinde. Ik heb dit in de kooi gedaan omdat veel papegaaien graag in een kast slapen en ze er ook gebruik van maken als toevluchtoord. Inderdaad was deze kast het eerste wat de vogels inspecteerden. Het vlieggat was net groot genoeg, al moesten de vogels een beetje wringen om er door te komen. Zij hebben echter nooit moeite gedaan het vlieggat groter te maken, hoewel het plankje van zacht hout was.

Voeding.

Na wat experimenteren krijgen de vogels van mij het gewone mengsel voor grote parkieten, dus met zonnebloemzaden, aangevuld met wat van de grotere granen en wat pinda's. Cedernootjes, waar de Magallaen parkiet dol op is, werden genegeerd, zodat deze vogels waarschijnlijk ook geen zaden van de araucaria zullen eten. Ik had dennezaden besteld, maar die zijn niet aangekomen zodat ik ze niet heb kunnen proberen. Hoewel de vogels heel goed in staat zijn de pinda's van de doppen te ontdoen, geef

ik liever gepelde pinda's, zodat ik kan zien of zij niet geschimmeld zijn.

Verder krijgen zij het groffe universeelvoer van Claus, dat onder andere gedroogde lijsterbessen, krenten en dierlijk eiwit bevat. Meelwormen of de poppen ervan werden niet gegeten. Als groente eten ze graag andijvie. Een nectar, zoals de Catharina's en de Caiques graag drinken, bijvoorbeeld Necton Lori (7) of water met honing en melkpoeder, werd niet geaccepteerd. Zij drinken het liefst water, dat zij uit hun bad halen en niet uit kleinere bakjes. Naast dit basis dieet van zaden, universeel, andijvie en water, krijgen de vogels van mij nog wat extra. Halfrijpe mais aan de kolf wordt graag gegeten. Om de kosten te drukken vul ik dit aan met mais die overnacht is geweekt en daarna goed doorgekookt om eventuele schadelijke rottingskiemen te doden. Ook dit wordt graag gegeten. Gezien het jaargetijde, late lente tot vroege zomer, heb ik nauwelijks kunnen experimenteren met bessen en andere vruchten. Rode en zwarte bessen eten ze graag, stukjes appel worden ook wel gegeten. Druiven en kersen worden aangeknaagd en

daarna in het bad gedeponneerd. Wat suiker over de vruchten vinden zij wel lekker. Later in het jaar wil ik wat anderen, goedkopere vruchten proberen, zoals lijsterbes, die zij wel eten in gedroogde vorm, rozebottels en andere vruchten die ik in het wild kan verzamelen. De vogels zijn erg slordig met het eten. Met de zijkant van de snavel werken zij eerst al het ongewenste voedsel uit de bakjes en verspreiden het over de gehele kooi. Later ploegen zij dan met de lange snavel de bodem van de kooi om en eten een gedeelte van het verspilde voedsel weer op. Door deze verspillende manier van eten is het erg moeilijk na te gaan wat zij het liefst eten en hoeveel voedsel zij per dag nodig hebben. Ik kon slechts zorgen, dat er van alles steeds een ruime voorraad was in de hoop, dat zij zich niet zouden overeten (wat wilde dieren zelden doen). Zoals alle papegaaien kauwen de vogels hun voedsel zorgvuldig. Met de scherpe rand van de ondersnavel, vergelijkbaar met de snijtanden van de zoogdieren, nemen zij een hap, die met de tong en de ondersnavel fijn gewreven wordt tegen de ribbels op de bovensnavel, die dezelfde

Langsnavelparkiet

Langsnavel parkiet

de functie hebben als de kiezen (8). Bij deze vogels, waarbij de bovensnavel zo ver uitsteekt buiten de ondersnavel, is het goed te zien dat de snavelhelften ten opzichte van elkaar kunnen bewegen, want zonder moeite brengen zij de punten van de snavel bij elkaar. Zo slordig zij zijn met eten, zo voorzichtig baden zij, wat zij een tot twee maal per week doen. Ik geef hen daartoe een grote hondebak met een brede rand, doorsnede 24 cm, die ik plaats in een plastic bak met een doorsnede van 42 cm om een geceelte van de spetters op te vangen. De vogels gaan rustig in het water staan en laten de veren volzuigen, zonder het gewoel van de lories of het gewapper van de caiques. Hooguit schudden zij zich wat uit, maar zo'n bad zal nooit last veroorzaken.

Gedrag.

De vogels werden eind 1987 uit Zuid Amerika geïmporteerd. Na hun quarantaine en een aantal maanden in de winkel kwamen zij op 31 maart bij mij. Vanaf de eerste dag hebben zij in hun nestkast geslapen, niet alleen 's nachts, maar ook rond het middaguur hielden zij een siesta.

Dankzij het betere voedsel en het gevoel van veiligheid viel de man vrijwel meteen in de rui. Binnen een paar weken waren zijn beschadigde staartpennen vervangen en vielen ook zijn andere veren uit om plaats te maken voor nieuwe. De pop had echter andere plannen met de nieuw verworven rijkdom, want tot mijn verbazing lag er op de ochtend van 5 mei een ei in de nestkast. De dieren hadden wel gepaard, maar paringen willen eerder zeggen dat de partners het met elkaar kunnen vinden, dan dat het een poging is tot gezinsuitbreiding (9). De vogels waren ten slotte nog steeds erg angstig, zeker voor alles wat op een stok, vangnet of handschoen leek en de pop zag er nog erg gehavend uit. Omdat de vogels in de voorafgaande periode regelmatig paarden, is het niet te zeggen, welke paring tot bevruchting leidde. Achteraf gezien zou ik zeggen dat er een geruime tijd, meer dan een week, ligt tussen de bevruchting en het leggen van het eerste ei. De paringen hadden plaats op een manier die ik alleen van Amerikaanse papegaaien ken: de man staat met één poot op de zitstok en heeft de andere poot op de rug van de pop. Voordat zij paren, voert de man de pop (10). Zodra het eerste ei gelegd was, werd de pop erg agressief. Met haar lange dolksnavel sloeg zij

steeds naar mij. Als zij op het nest was en ik naar de zin van de man te dichtbij kwam, riep hij de pop zodat zij mij samen konden uitschelden. Later werd zij minder agressief. Of dit normaal is of een kwestie van wennen zal ik pas bij een eventueel volgend nest weten. Omdat de vogels zo agressief leken en zij zich zo gemakkelijk lieten storen, heb ik ze zo veel mogelijk met rust gelaten, zodat ik niet kan zeggen met welke tussenpoos de eieren gelegd werden. Aangezien de pop maar een paar dagen dik was en omdat het jongste van de vier kuikens precies een week in ontwikkeling achter is bij de oudste, zou ik zeggen, dat de eieren om de dag gelegd zijn (11).

Tijdens het broeden kwam de pop iedere dag slechts even van de eieren af om een slokje te drinken of om zich los te vliegen (moeilijk in deze betrekkelijk kleine kooi). De eerste dagen was de man veel bij de pop op het nest te vinden, later hield hij alleen zijn siesta en zijn nachtrust in de nestkast bij de pop.

Nu was het de gelegenheid voor de pop

om te ruien. Terwijl de man geleidelijk de veren had verwisseld, wat eigenlijk alleen aan het aantal losse veren in de kooi te merken was, kon ik het bij de pop duidelijk zien: zij zag er uit als een egel vanwege alle veerschachten op de kop en in de hals. Achteraf gezien in de volgorde wel zinvol: de man heeft zijn pennen hard nodig om voldoende voedsel voor de pop en hemzelf bij elkaar te vliegen, terwijl de pop gedurende het broeden haar vleugels niet zo hard nodig heeft. Daarbij komt nog, dat deze vogels in een gematigde klimaatzone leven, dus een beter contact tussen de broedende vogel en de eieren, een soort broedvlek, zal nodig zijn om de eieren te verwarmen.

Om de pop niet te veel te storen, heb ik alleen in de nestkast gegluurd als zij van het nest af was en aanstalte maakte, er weer naar toe te gaan. De eerste waarnemingen zijn dan ook erg oppervlakkig. Het leek mij belangrijker de jongen op stok te brengen dan een wetenschappelijk verantwoord verslag te maken van een mislukt broedsel. In feite wist ik pas

dat er vier jongen waren twee weken na het kippen van het eerste ei.

In de nacht van 31 mei op 1 juni hoorde ik de eerste geluidjes ten teken dat het eerste jong uit het ei was gekropen. Drie dagen later kon ik het even zien; het was bedekt met een wit tot lichtgrijs dons en leek het meest op een beschimmelde aardbei. De jongen groeiden erg hard zonder dat er dons bijkwam, zodat er na 10 dagen iets weeks en kaals in het nest lag waar alleen een moeder langsnavelparkiet trots op kan zijn.

De pop begon al snel zelf te eten. Op 5 juni nam zij wat Claus en water en van die dag af kwam zij steeds vaker eten. De eerste twee weken kwam de man alleen op het nest als de pop ook daar was. Vermoedelijk wordt de voeding in die tijd alleen door de pop verzorgd en levert de man de grondstoffen aan de pop, behalve dan wat zij zelf opneemt. Zij was nu ook goed in de veren, zodat de rui bij haar, net zoals bij de man, een kleine maand heeft geduurd.

Vanaf 15 juni kwam de man ook alleen op het nest zonder dat de pop erbij was. Op die dag begonnen de ogen van het oudste kuiken open te gaan en kreeg het een nieuwe laag grijs dons. Vanaf dat moment werd de pop ook minder agressief. Het werd mij duidelijk dat er iets met de nestkast moest gebeuren; in ieder geval schoonmaken, liever nog vervangen door een grotere, waar ik gemakkelijk in kon kijken zonder de ouders te storen.

Op 22 juni waren de ogen van alle vier de kuikens open en waren bij de oudste de eerste veerschachten verschenen van vleugel- en staartpennen. Het kuiken, dat tot dan steeds plat op de bodem van de nestkast had gelegen, begon zich op te richten en stapte wat rond in het nest. De kuikens waren kennelijk goed gevoed want de kropjes waren bolronde. De ouders hadden tot dan toe in de nestkast een slaapplek gezocht. Sindsdien ontbrak de bedelroep, die anders 's nachts steeds te horen was geweest, zodat de jongen van deze parkieten na de derde week 's nachts niet meer gevoed worden.

Op 23 juni heb ik de nestkast vervangen. Ik heb hiermee zo lang mogelijk gewacht, maar de situatie begon urgent te worden. Nagels en snavels van de jonge waren aangekoekt met hun eigen vuil, temeer daar de pop het grootste deel van het houtschaafsel, dat ik als bodembedekking had gegeven, had weggekrabd. Van alle vier de kuikens waren de ogen nu open, zodat ik ze eventueel met de hand zou kunnen voeden, als de ouders het oneens waren met de nieuwe nest-

kast of de storing die bij het aanbrengen ervan gepaard zou gaan. Ik moet bekennen dat ik tegen het voeden van de jongen erg opzag, daar ik uit ervaring met andere papegaaien weet hoeveel werk en zorg dat vergt. Ik had mij voorbereid op alle moeilijkheden die zich konden voordoen. Een lege kooi stond klaar om de ouder op te vangen een nieuwe nestkast van 16 mm planken, 45 cm x 25 cm x 25 cm, met een vliegkat van 7.5 cm en een flinke laag houtmot, en al het mogelijke gereedschap dat ik maar kon bedenken. Maar het karwij viel enorm mee; zodra de oude vogels mij aan zagen komen met een vangnet, vluchtten zij in de oude nestkast. Zonder dat zij een vin verroerden kon ik het gaas van de kooi afnemen, de oude nestkast in de reserve kooi zetten, de nieuwe nestkast aanbrengen en het gaas herstellen, wat ongeveer een half uur geduurd heeft. De ouders zaten nog steeds in de oude nestkast, dus heb ik die, met de gehele familie erin, op de bodem van hun kooi gezet. Na een half uur kwamen de ouders uit hun oude huis en kon ik het weer uit de kooi halen om de jongen in hun nieuwe onderkomen te zetten. Verder was het maar afwachten, of de ouders de verandering zouden accepteren. Gelukkig was dit het geval, want al snel kwamen zij in hun nieuwe kast en voedden zij hun jongen. Van die tijd af permiteer ik mij dan ook meer vrijheden, zonder het gevaar te lopen dat de ouders hun jongen in de steek laten. Het belangrijkste was de kuikens schoon te maken, waarbij ik ze meteen zorgvuldig kon bekijken. Het schoonmaken ging snel genoeg. Het vuil kon ik met mijn nagel gemakkelijk van snavel en nagels afwippen, terwijl het vuil op lichaam en kop door de opkomende donsveren weggedrukt werd en op die manier losliet.

Het meest opmerkelijke aan de kuikens is de bovensnavel, die een volmaakte tegenstelling vormt met de snavel van de volwassen vogels, en het feit dat de eitand nog steeds aanwezig was, drie weken nadat de jongen uit het ei gekropen waren. De bovensnavel van de jonge vogels bestaat uit drie stukken, een middenstuk en twee brede zijvleugels, die nodig zijn om het centebakje van de ondernavel te bedekken. De zijvleugels zijn erg zacht en slijten in de loop van de weken geleidelijk af, gedeeltelijk worden zij opgenomen in het middenstuk dat begint uit te groeien als de vogels een maand oud zijn. Dan verdwijnt ook de eitand geleidelijk. Om een overzichtelijk beeld te geven, zal ik de ontwikkeling chronologisch weergeven (12).

- 4-5 mei eerste ei gelegd.
- 31 mei-1 juni kippen eerste ei.
- 5 juni pop begint zelf te eten. Jong grijs dons.
- 7 juni pop eet zelf, Claus en andjvie.
- 12 juni oudste jong handgemot, kaal, blind.
- 15 juni man alleen in de nestkast.
- 16 juni ogen oudste open. Nest stinkt. Pop minder agressief, donker dons.
- 17 juni Ogen tweede kuiken open. Oudste krijgt donker dons.
- 19 juni Ogen derde kuiken open.
- 21 juni Ogen vierde kuiken open. Oudste krijgt penen.
- 23 juni Nieuwe nestkast aangebracht.
- 27 juni Oudste kuiken krijgt wat rode kleur op het voorhoofd.
- 29 juni Eerste foto's gemaakt.
- 30 juni Kuikens komen naar het vliegkat om gevoerd te worden.
- 4 juli De ogen van de kuikens zijn grijs in plaats van geel. Oudste twee zijn eitand kwijt.
- 6 juli Jongste kuiken krijgt penen.
- 8 juli Oudste al goed in de veren. Stem van het oudste kuiken begint op die van de ouders te lijken. Kast verschoond.
- 10 juli Ogen worden lichter, geel.
- 15 juli Tweede serie foto's gemaakt. Bij de oudste is geen dons meer te zien. Ouders ruien hun staartpennen en proberen te paren.
- 21 juli Oudste kuiken probeert zijn vleugels.
- 23 juli Oudste kuiken komt uit de nestkast.
- 31 juli Jongste kuiken vliegt uit.

Als de jongen uit de nestkast komen, lijken zij sprekend op de ouders, alleen is hun staart nog iets korter en hun bovensnavel iets korter en breder. De zijvleugels van de bovensnavel, die zo duidelijk waren toen zij drie weken oud waren, zijn nu bijna geheel opgenomen in het middenstuk en zij zijn eigenlijk alleen zichtbaar doordat de zijkanten van de bovensnavel een bleke kleur hebben.

De eerste paar dagen brachten de jonge vogels hoofdzakelijk door op hun balkon, een plank met opstaande rand, die ik voor de nestkast heb aangebracht. Zodra zij hun poten voldoende geoefend hadden, kwamen zij naar beneden en begonnen al meteen het eten te proberen, eerst de zachte mais en het universeelvoer, dan de vruchten en zaden. Binnen een

Langsnavel parkiet

week proberen zij te klimmen en te vliegen. Voor zes vogels bleek mijn kooi dan ook veel te klein.

Om op toekomstige rampen voorbereid te zijn, heb ik geprobeerd of de jongen zich met de hand lieten voeren. De langsnavels laten het gewillig toe, zowel met de voederspuit als met een klein lepeltje en accepteren graag het Cédé opfokvoer dat ik ook bij Agaporniden heb gebruikt, en zij lieten zich voeren totdat zij het nest verlieten. De paringen zetten zich niet door en eerlijk gezegd verwachtte ik dat ook niet, maar in ieder geval was het een nieuwe aanwijzing van het verband tussen rui en paring bij deze vogels. Er ligt zo'n vier maanden tussen het begin van de rui bij de man en het uitvliegen van de jongen, die dan nog maar twee maanden de tijd hebben, zich op de winter voor te bereiden. Een tweede nest zou dan in de winter groot gebracht moeten worden, wat mij niet aannemelijk lijkt.

In de tijd dat de jongen uit de nestkast kwamen, werden ook de rozebottels en de lijsterbessen rijp. De vogels bleken deze heerlijk te vinden, zodat ik de rekening voor het voedsel wat kon drukken.

Slotopmerkingen.

Men kan alleen spreken van een succesvolle kweek als aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1. De ouders moeten hun jongen zonder hulp van buitenaf grootbrengen.
2. Zij moeten dit keer op keer doen.
3. De jongen moeten zonder moeite de volgende generatie grootbrengen.

Aan de eerste voorwaarde hebben de vogels voldaan, behalve dan, dat ik hun nestkast twee maal heb moeten schoonmaken. Hoe doen de vogels dat in het wild? Hebben zij misschien ander bodemmateriaal dat het vuil van de jongen beter opneemt, of leven er insecten in het nest, zoals rupsen in de nesten van neushoornvogels of mieren in de nesten van grasparkieten? Misschien gebruiken zij kleine twijgjes, zoals de Catharina parkieten, die deze fijn kauwen en van de vezels een Agapornis-achtig nest bouwen, maar ik kon deze vogels geen twijgen geven, daar zij zo bang zijn voor alles wat op een stok of vangnet lijkt. Ook krijg ik niet de indruk, dat deze vogels graag knagen; hun snavel is niet krachtig genoeg. Hoewel de pop wel probeert te bijten, heb ik liever haar aan mijn vinger hangen dan een popje Agapornis!

Wat punt twee betref, komen er een hele serie vragen naar voren, waar ik nog geen antwoord op kan geven. Het is opmerkelijk, dat deze vogels al zo vlug tot gezinsuitbreiding over gingen. Ieder die met wilde dieren omgaat, weet, dat, in tegenstelling tot de gangbare wetenschappelijke overtuiging, voortplanting voor hogere diersoorten een luxe is, waartoe zij slechts over gaan als aan al hun individuele behoeften voldaan is. Waar de jongen zo lang afhankelijk zijn van de ouders, kan per slot van rekening de voortplanting alleen succes hebben als de ouders sterk en levenskrachtig zijn. Bij zwakke of zieke dieren heeft ook het voortbestaan van de soort geen schijn van kans. Als we 'objectief' willen zijn, dan moeten we stellen dat alles even belangrijk is. Een keten is niet sterker dan de zwakste schakel, een groeiproces wordt beperkt door de factor die in het minimum is, de factor die aan de buitenstaander het minst opvalt. Was het alleen de betere voeding en de aanwezigheid van de nestgelegenheid die de vogels ertoe bracht zich voort te planten? Voor grasparkieten zou dat genoeg zijn, daar zij ingesteld zijn op de wisselvalligheid van de semi-woestijn. Maar de langsnavel parkiet komt uit een gebied met zomer en winter, en mijn vogels broedden, terwijl het in hun oorspronkelijke woonplaats winter was. Zij zijn vermoedelijk gevangen aan het eind van het winterseizoen. Hebben zij dan het vangen, het transport en de quarantaine-periode opgevat als een verlenging van het winterseizoen? In dat geval zou ik de vogels een tijd lang minder moeten voeren om tot een volgend nest te komen. Of is de daglengte voldoende reden? Als de ouders altijd buiten het nest slapen als de jongen groot genoeg zijn, en zij 's nachts hun jongen niet meer voeren – wat andere papegaaien wel doen – dan zijn korte nachten uiteraard der zaak zeer belangrijk.

Tenslotte is er nog een kleine kans, dat een volgend broedsel mislukt doordat de ouders dit keer geteerd hebben op hun reserves. Ik ben allerminst tevreden met het dieet: voor zover ik zien kan, zoeken zij er vooral de vette zaden uit zoals zonnepitten, pinda's en hennep, en dat betekent vaak, dat zij dierlijke eiwitten tekort komen. Maar het dierlijk eiwit dat ik hen heb aangeboden, weigerden zij.

Ik ken een dergelijk geval met grijsrug muspapegaaitjes, die van hun verzorger in ruime mate eivoer en buffalowormpjes

kregen, omdat de verzorger gezien had, dat zij de uitgeworpen eierschalen van andere vogels beknabbelden. Toen de vogels op het punt stonden te broeden, moesten zij echter door omstandigheden weg. De nieuwe eigenaar gaf hen dat eiwitrijk voedsel niet, maar toch brachten zij een nestje goed groot. Van het volgende nest werden echter de eigen eieren opgegeten. Kennelijk waren hun reserves toen uitgeput. De kans dat dit bij mijn langsnavels het geval is, lijkt mij klein, daar er een lange periode ligt tussen het vangen van de dieren en het opvoeden van het nest jongen. Maar ik zal blijven experimenteren met eiwitrijke voeders.

Tenslotte is er nog het punt van de volgende generatie, een vraag die ik zelf nooit zal kunnen beantwoorden daar mij de ruimte ten ene male ontbreekt. Het is al mooi, dat de vogels de kooi van 1,25 m³ groot genoeg achtten om zich voort te planten, maar aan hun gedrag is te merken dat zij meer ruimte erg zouden waarderen. Tijdens het broeden verveelt de man zich stierlijk, en de pop wil, die enkele maal dat zij tijdens het broeden uit het nest komt, graag een beetje losvliegen. Een lange volière met beplanting en struiken aan het verste eind zodat de vogels niet tegen het gaas vliegen, lijkt ideaal. De grasmat, of grond met knollen en wortels, hebben zij nodig omdat zij graag graven. Het papier op de bodem van de kooi is vaak na korte tijd al aan snippers en voortdurend proberen zij met hun lange snavel de diepte van alle retsen en kieren. Maar dat alles kan ik hen door omstandigheden niet geven, laat staan dat ik een tweede paar ernaast kan houden. De moeilijkheid om aan partners voor mijn jongen te komen, is in mijn geval dan ook hypothetisch. Sommige boeken adviseren om in zo'n geval broer en zuster aan elkaar te paren. Als landbouwer heb ik geen enkel bezwaar aan inteelt, maar voor deze vogels lijkt mij dit niet geschikt. Inteelt past men toe om bepaalde eigenschappen te versterken, meestal de recessieve eigenschappen, waarbij men dan rekening moet houden dat andere eigenschappen verzwakken of zelfs verloren gaan. Als men wil selecteren naar ei-productie of naar een ideaalbeeld, dan is inteelt de snelste weg daartoe, maar men maakt van de dieren een karikatuur die voortdurend afhankelijk blijft van zijn menselijke verzorger, die de tekortkomingen die men heeft ingekweekt, moet compenseren. Daarnaast moet men er

Langsnavel parkiet

rekening mee houden, dat een groot gedeelte van de nakomelingen niet levensvatbaar is en afgemaakt moet worden. Helaas gebeurt die selectie, buiten het boeren bedrijf, nog veel te weinig, zodat iedere liefhebber wel zulke kreukels kent, die het plezier in het houden van vogels voor een groot deel bederven.

Op het eerste gezicht zijn langsnavelparkieten geen opvallende vogels. Hun kleuren, groen met wat rood, komen bij zoveel papegaaien voor, en het is de toeschouwer vergeven als hij de snavel misvormd en gevaarlijk vindt. Het is pas bij intensief contact dat men er achter komt, dat zij wel bijzonder zijn en dan is het niet de zeldzaamheid waarmee ze in de handel gebracht worden die hen zo uitzonderlijk maakt. Het blijken intelligente vogels te zijn. Al vlug hadden zij door uit welke pot hun voedsel kwam en zodra ik die pot aanraak beginnen zij geestdriftig te roepen en komen zij naar hun voederbakjes. De eerste maal dat er foto's gemaakt werden, maakte ik de fout hun kooi schoon te maken, wat zij niet leuk vonden en hen de bescherming van hun broedkast deed opzoeken. Na een half uur wachten waren ze er nog niet uit zodat ik de jonge vogels maar onder hun ouders vandaan gehaald heb. Hoewel de ouders dreigden, werd er niet gebeten noch gestoten met de dolksnavel. De tweede keer dat er foto's gemaakt werden, veertien dagen later, wisten de vogels het al en zodra zij de fotograaf zagen, verdwenen zij weer in de nestkast. Ik wist het toen ook en heb maar meteen de jongen onder hen vandaan uit de kast gehaald. Omdat zij beide keren over het vierde jong bleven staan, zijn er maar drie jongen op de foto's. De ontwikkeling van de jongen en vooral van hun snavel, is dermate opmerkelijk dat ik er ruime aandacht aanbesteed heb.

Langsnavelparkieten zijn forse, levendige vogels, die voortdurend in beweging zijn. Daardoor zijn zij niet geschikt voor een kleine kooi en horen zij op een tentoonstelling niet thuis. Of zij als huisdier gehouden kunnen worden, is nog maar de vraag. Het zijn gezelschapsvogels, die zich erg ongelukkig voelen als zij alleen zijn, maar dat is het geval bij alle papegaaien, ook die welke meestal alleen gehouden worden. Zelfs de ouders, die uit wildvang komen en kennelijk al volwassen zijn, blijken over het algemeen vriendelijk, op het dreigen van de pop na, dat

zoals verteld verder niet veel inhoudt. De jongen, die ik regelmatig in de hand heb genomen, zijn erg vertrouwelijk, zodat zij, alleen gehouden, zich ongetwijfeld aan de verzorger zullen hechten. Daar staat tegenover dat ze de ruimte moeten hebben, anders worden staart en vleugels gemakkelijk beschadigd, en dat ze gebruik moeten kunnen maken van hun snavel, wat niet bevorderlijk is voor het vaste tapijt, noch voor de vogels als zij een stopcontact willen onderzoeken. Dan zijn het intelligente vogels, die er een eigen wil en mening op na houden, wat niet iedereen kan waarderen. Ik hoop echter, dat liefhebbers eerst proberen deze vogels te laten broeden, zodat in Europa voldoende goed gezonde dieren zijn, zodat eventuele rampen in hun natuurlijk woongebied hen niet meteen in hun voortbestaan bedreigen. Volgens sommigen heeft de mens de heerschappij over de dieren gekregen.

Voor hen is dat een vrijbrief om de dieren op alle denkbare manieren het leven onmogelijk te maken, om te martelen en te moorden. Menig 'heerser' is voor minder in een recent verleden als oorlogsmisdadiger gehangen. Zelfs de wettelijke 'bescherming' betekent in feite vaak niet meer dan dat die beschermde dieren in een concentratie kamp worden opgesloten, dat dan systematisch afgebrand wordt. Zoals gezegd is geen keten sterker dan de zwakste schakel, en als de schakel van planten- en dierenwereld van deze aarde verdwijnt, moet getwijfeld worden aan de levensvatbaarheid van de mens.

Om tot gezonde vogels te komen, wil ik pleiten voor een soort stamboek voor dergelijke weinig geïmporteerde dieren, zoals ook bestaat voor witoorfazanten, waarbij kwekers en liefhebbers de vogels kunnen uitwisselen om tot onverwante paren te komen die niet een bepaalde tekortkoming gemeen hebben. Wellicht dat een van de verenigingen dit landelijk, of liever nog internationaal kan regelen, liefst voordat deze vogels tot de beschermde soort gerekend moeten worden.

Mijn dank gaat uiteraard in de eerste plaats naar de vogels, die onder de voor hen ongebruikelijke omstandigheden vier jongen grootbrachten en daar het meeste werk voor leverden. Verder ben ik erkentelijkheid verschuldigd aan mijn Haagse leveranciers: Jan Huybers voor

de vogels, De Vogelkelder en Joh. Zandvliet voor het vogelvoer, Harrie v.d. Ark voor de groente en het fruit, vaak buiten het seizoen, zoals verse mais aan de kof. Lest best: Rob Kraaijeveld maakte de foto.

Voetnoten.

1. Het is verwonderlijk dat sommige handelaren denken geld uit te sparen door hun dieren op een noodrantsoen van 'water en brood' te stellen. Wat groenvoer, vruchten of levend voer is volgens hen veel te kostbaar, zelfs een bad kost te veel. Op die manier teren zij in op eigen kapitaal en kweken zij hun eigen winkeldochters. Goede voeding is een investering: een mooie, gezonde vogel brengt meer op dan het voer gekost heeft, en een tevreden klant komt wellicht nog eens terug om wat anders te halen.
2. Helmuth Pinter: Handboek voor de Papegaaienliefhebber. Zutphen 1981 pp 167-168.
3. Dr. Thijs Vriens. Papegaaien en Parkieten uit Afrika, Azië en Zuid-Amerika, Baarn 1981 p. 144.
4. Dr. R. Thijs Vriens. Papegaaien en Parkieten. Best 1983. pp. 213-214.
5. Ook de afbeelding in 'Parrots of the World' van J.M. Forshaw heeft veel meer rood op de onderbuik en een kortere bovensnavel dan bij mijn vogels het geval is.
6. Papegaaien worden tot de vogels gerekend omdat zij veren hebben en eieren leggen, maar zelfs in dat opzicht wijken zij zo van andere vogels af dat men maar beter kan vergeten wat men van vogels in het algemeen weet. Bij de vergelijking beperk ik mij tot de Amerikaanse soorten, die, naar ik meen, weer een aparte groep onder de papegaaien vormen.
7. Ik gebruik graag Necton producten. Jammer alleen, dat zij zo duur zijn en, erger, er is vrijwel niet aan te komen, zodat steeds het gevaar bestaat dat men zijn vogels weer aan wat anders moet leren wennen.
8. Het is opmerkelijk dat niet een van de mij bekende auteurs melding maakt van het feit dat papegaaien hun voedsel kauwen, net zomin als zij stilstaan bij de dubbele spijsvertering van deze vogels: een primaire, die het voedsel omzet in krommel en een secundaire die de krommel omzet in energie en bouwstoffen. Om voldoende krommel te produceren voor hun jongen hebben de oudervogels voldoende rust nodig. Daardoor blijft de pop dan ook geruime tijd na het kippen van de eieren op het nest en laat zij de man de grondstoffen aanvoeren, totdat de primaire spijsvertering bij de kuisers zich voldoende heeft ontwikkeld. Naarmate de pop actiever is en de man meer gaat meevoeren, zal, naast de krommel, ook voorgekauwd voedsel aan de jongen gevoerd worden. Papegaaien zijn de 'zoogdieren' onder de vogels en zijn de zoogdieren in zoverre vooruit, dat zij altijd gebruik maken van de melk en niet alleen in het jeugd stadium. Het concept van de dubbele spijsvertering is analoog aan de dubbele bloedsomloop van de warmbloedige dieren en de dubbele ademhaling door middel van de luchtzakken bij de vogels.
9. En waarom niet? Paring om de band te vormen of te bevestigen komt ook onder mensen voor.
10. Iets anders wat ik alleen bij Amerikanen heb gezien is, dat de partners elkaars onderstaartveren pluizen. Gezien mijn beperkte ervaring met deze groep is het niet gezegd, dat alle Amerikanen elkaar de kont krabben.
11. In tegenstelling tot andere vogels schijnen papegaaien in de late avond hun eieren te leggen. Ook komen de jongen 's avonds uit het ei.
12. Zoals reeds opgemerkt zijn de gegevens van het begin, tot veertien dagen na het kippen, niet geheel betrouwbaar.

Kweek met de Magelhaen Parkiet (*Enicognathus ferrugineus*)

Tekst: H. Steunenberg

Foto: H. Müller, zie pag. 536

Voorkomen.

De Magelhaen, ook wel Smaragdparkiet genaamd, is afkomstig uit het zuidelijke gedeelte van Chili en Zuid-Argentinië tot en met Vuurland en is samen met de Langsnavelparkiet (*Enicognathus leptorhynchus*) de meest zuidelijke parkiet van onze aardbol.

Beschrijving.

Zowel de man als het popje vormen hetzelfde beeld en zijn dan ook alleen endoscopisch op sexe van elkaar te onderscheiden. Een groene vogel van plm. 30-32 cm. grootte. De buikzijde is olijfgroen met een bruinrode buikvlek, de slagpen groenblauw tot blauw. De poten zijn bruin, ook de iris is bruin. De staart is roestbruin-rood en alle veren zijn omzoomd met een bruine rand.

Ze hebben een stevige, doch kleine zwarte snavel. Ze maken als het moet een goed geluid echter alleen als ze opgewonden raken of als schrikreactie.

Na een broedtijd, die valt tussen april en juli, van 27 dagen komen de vogels na 8 weken kant en klaar uit het nest. Weliswaar iets kleiner, maar verder wat kleur betreft niet van de ouders te onderscheiden.

De kweek.

Nadat onze volière in 1987 een grote gedaanteverwisseling had ondergaan, kwam ik medio april via een handelaar een zielig hoopje Magelhaenparkiet tegen.

Verknijpte vleugels, om over de staart maar niet te spreken. Ik kocht ze meer uit medelijden dan dat er sprake was van een gerichte aankoop van een voor mij toen nog onbekende soort parkiet. Maar na een door hen gekozen bad, goed voer en een binnenvolière van 100 x 200 x 250, was na een maand of 2 het meeste leed geleden. Tot de dag des onheils en die kwam in december. De ene vogel, naderhand bleek het de man, gooide een r.v.s. voederbak van plm. 1½ kg. over zijn

voederplaats waaronder net zijn wederhelft te wandelen liep, dodelijke afloop! Goede raad was duur en natuurlijk nergens een popje te koop, laat staan gesexed. Tot België uitkomst bood. Een klein mager, maar gezonde dame arriveerde in het vroege voorjaar van 1988 en het klikte vanaf het eerste moment.

Ik had de man in een ander hok gezet en de pop er naast en vanaf het eerste uur snavel aan snavel tegen het dubbele gaas. Na een week samen in het oude hok en al direkt 's nachts samen in het natuurblok (wat het gehele jaar aanwezig moet zijn) van Ø 20 cm. Hoogte 50 cm. met een invleggat van 8 cm.

De liefde was aanwezig, nu de rest nog . . . en die kwam. Na enkele paringen te hebben waargenomen, kwam het eerste ei eind maart. Toen ik een dag of 8 later de volgende nestcontrole uitvoerde lag er nog 1 ei, alleen 20 cm hoger.

Wat was er gebeurd? De pop had het blok te klein bevonden en was aan het knagen geslagen en wat naderhand bleek: 4 eieren opgestapeld tussen verschillende lagen houtspaanders. Direkt een groter blok opgehangen, maar nu met een 30 cm Ø binnenwerks en daar zijn dan ook, na het leggen van de vol-

gende 4 eieren, na 27 dagen 3 volwaardige jongen uitgekomen, welke naakt geboren worden, maar reeds na enkele dagen een lang wit dons bezitten. Eén ei, waarschijnlijk het laatste, was niet volledig uitgebroed.

Goed, 3 jongen, maar nog lang niet op stok!!! Er kon nog van alles gebeuren. Op de 13e dag zijn de jongen geringd met ringmaat 7 mm. Na plm. 6 weken lag er 's morgens een dood jong in het blok. Hoe kon dat nu? Na alles te hebben doorgenomen ben ik er achter gekomen dat wanneer de ouders niet ongelooflijke grote hoeveelheden groenvoer, in de vorm van groente, fruit, onkruid, wilgentakken, gekiemde zaden enz., aangeboden krijgen, ze direkt stoppen met het voeren van de jongen. Tja, weet alles maar eens vooruit. Verder na een voorspoedige groei, waarbij de beide ouders dag en nacht over hun kroost waakten, kwamen ze volledig op kleur, wellicht iets kleiner dan hun ouders, na 8 weken te voorschijn.

Voeding.

Als voeding krijgen de Magelhaen parkieten het gehele jaar door een goed zaadmengsel met enkele zonnepitten. Verder in mindere mate, maar voor en tijdens de broed- en opfoktijd in grote hoeveelheden, iedere dag vers groenvoer, geschilde appel, eivoer, bruin brood geweekt in melk met honing (waar ze stapelgek op zijn), gekiemde zaden, aminozuren en 2 tot 3 keer per week rozenbottels, gedroogde maiskolven en trosgierst. Tot slot wil ik er op wijzen dat deze eerlijke niet knaaglustige vogel, waarmee in Walsroden's Vogelpark de laatste jaren niet tot een goed kweekresultaat is gekomen, een reële kans moet hebben. Mochten er onder de lezers van dit meer dan goede blad "Onze Vogels" kwekers zijn om samen met mij een goede onverwante stam op te bouwen, is mijn tel. nr. 05490-14222 en na 18.00 uur 14344.

VOGEL '89

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND
Van 12 t/m 15 januari 1989
in HET TURFSCHIP te BREDA

Een echte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Met vele soorten
kromsnnavels

De Maskeramadine, een mysterieuze vogel

De Maskeramadine, *Poephila personata personata*, behoort tot de Australische prachtvinken, hetgeen aan het uiterlijk wel is vast te stellen. Hun naam hebben ze te danken aan de zwarte tekening op de kop, rond de ogen en de snavel, het zwarte masker, dat de vogel een ietwat mysterieuze uitdrukking geeft. Niet alleen daarom mysterieus ook hun algemeen gedrag is anders dan van de andere prachtvinken.

Ze blijven altijd wat schuw en ze bevinden zich vooral tegen de avond vaak in hun schuilnest. Bij observatie zie je dan geregeld hun gele snavel voor de opening hetgeen door het zwarte masker wat extra wordt geaccentueerd. Het is net of ze angstig naar buiten gluren alsof ze zich misdragen hebben. Vandaar de indruk dat ze schuw zijn. Agressie tegenover andere vogels wordt maar zelden waargenomen. Als ze het soms niet eens zijn met wat er in hun omgeving gebeurt, dan laten ze een kort klagend gekwetters horen.

Qua kleur is de soort niet zo rijk bedeed als bijvoorbeeld de Gould-amadine, maar verschil moet er zijn nietwaar. De grote verscheidenheid in kleur en vormen is juist zo boeiend in het vogelrijk.

Het rosebruine verenpak met zwarte tekening zit meestal mooi strak en is zeker niet onaardig om te zien. Daarbij dan nog de gele snavel, het zwarte masker en de verlengde staart doen dit vogeltje overkomen als een sierlijke verschijning en voldoen ze zeer in elke collectie prachtvinken.

Nadat er veel zorg door ze is besteed aan de bouw van het kogelvormige nest, wordt er echt niet altijd overgegaan tot het leggen van eieren. Ze gebruiken het nest om er zich in te verschuilen of om er in te slapen. Het lang uitblijven van een legsel brengt menig liefhebber vaak aan het twijfelen of men wel of niet een koppel heeft. Het is bijzonder moeilijk te zien, alleen de echte kenner weet soms, en dan nog met moeite, man en pop te onderkennen.

Een opvallende eigenschap van de maskeramadine is dat ze stukjes houtskool, steentjes, klontjes aarde of ander vreemd materiaal in hun nestje brengen. Bij sommige koppels blijken deze stukjes, welke soms de grootte hebben van een eitje, niet te mogen ontbreken en zouden de broeddrift bevorderen.

Kortom, het is een fascinerende soort welke overigens qua verzorging niet veel afwijkt van die van de andere amadinen. Ze hebben echter wel een duidelijke voorkeur voor vers geplukte grassen waar ze volijverig de zaden uitpeuteren. In een volière kan dit in bosjes worden opgehangen, hetgeen de vogels activeert. Het is goed voor hun conditie. Ze moeten zich dan inspannen om het voedsel te vergaren en dat is tevens een aardig schouwspel.

We zien ze op de tentoonstellingen jammer genoeg te weinig. Bij een goede verzorging zullen ze in een uitstekende conditie verkeren en dat zal ongetwijfeld bij de beoordeling door de keurmeester tot uiting komen, hetgeen voor de inzender dan uiteraard een goeddoening is.

Piet Buijsman

De Witoor

Alhoewel niet in zulke grote aantallen gehouden, is de zeg maar gewone Maskeramadine, *Poephila personata personata*, bij de liefhebbers van prachtvinken een algemeen bekende vogel. Heel wat minder bekend doordat ze zelden of nooit zijn ingevoerd, is een ondersoort van dit geslacht, *Poephila personata leucotis*, de Witoor maskeramadine.

Hij verschilt van de nominaatvorm door een roodbruiner rugdek, een lichter geelgekleurde snavel, enig wit vlak voor de zwarte band op de lichaamszijden, maar vooral door de witte kopzijden en enig witte veertjes onder de zwarte kinvlek.

Op 2 juni 1845 ontdekte John Gilbert dit ras in de bedding van de rivier De Lynd bij Kaap York in Australië. In zijn dagboek schreef hij dat hij die dag een indrukwekkende ontdekking had gedaan. Hij noemde tevens dat deze vogels, net als de andere *Poephila*-soorten, zich op open plekken in het gebied voeden met zaden van grassen. John Gould beschreef in 1846 de soort en noemde hem White-eared grassfinch, *Poephila personata leucotis*.

In 1989 meldde North, tijdens een vergadering van de Linnean Society of New South Wales, dat er op de markt in Sydney witoor maskeramadines te koop werden aangeboden. In 1909 schreef hij dat de exemplaren welke zich toen in de Museum in Australië bevonden, waren gevangen door ene T.H. Gulliver vlakbij de monding van de Norman rivier.

Henry Sinclair in Sydney had een paartje dat een nest had gebouwd en eieren had gelegd welke echter niet zijn uitgekomen.

Tot midden 1890 was noch de masker-, noch de witoor maskeramadine bij de Engelse vogelliefhebbers erg bekend. Wel kwam in 1898 ene Mr. Phillips enkele exemplaren maar er werden geen kweekresultaten mee behaald.

Maskeramadine

In 1932 schreef Cayley dat hij nog nimmer een paartje witoor maskeramadines had kunnen bekomen. Wel werden omstreks die tijd ruime aantallen maskeramadines aangeboden. Slechts een enkeling schijnt in het bezit van de witooren te zijn geweest, maar er is niemand gevonden die er ooit mee heeft gekweekt, zo zegt Cayley.

Later is gebleken dat er enige verschillen in kleur bestaan tussen zuidelijk en noordelijk voorkomende exemplaren. Matthews beschreef in 1917 het noordelijke ras, welke aan de onderzijde donkerder van kleur zou zijn, en gaf aan dat ras de naam *Popehila personata watsoni*. Tegenwoordig wordt er, ondanks de verschillen in kleurnuances tussen *leucotis* en *watsoni*, tussen de geografische rassen, alleen maar *P.p.leucotis* als ondersoort van *P.p.personata* erkend. De bestaande kleurverschillen tussen *leucotis* en *watsoni* worden niet specifiek belangrijk geacht. Het belangrijkste is de duidelijke witte oorvlek die bij beiden prominent aanwezig is.

Over de biologie van de witoor maskeramadine is heel weinig geschreven. Men neemt aan dat die in grote lijnen overeenkomt met die van de nominaatvorm.

Gelijk vele andere Australische prachtvinken, voeden ze zich met graszaden maar ook met termieten. Die laatste vooral tijdens het natte seizoen getuige de resultaten van de kroponderzoeken. Zodra het gaat regenen verplaatsen de termieten zich van de onderzijde naar de bovenlaag van de heuvel. Die bovenlaag is dan door het hemelwater zacht en daarvan maken de vogels gebruik. Ze kunnen daarin dan gemakkelijk hun snavel steken om op die manier de termieten te verschalken. Ook vangen ze vliegende termieten in de vlucht door ze met de snavel bij de vleugels te snappen.

De vogels drinken door hun snavel in het water te steken en het water op te zuigen. Gedurende de zomer drinken ze 4 tot 6 keer per dag 2 tot 5 seconden. Het is opgevallen dat ze daarbij niet zo kieskeurig zijn. Ze nemen net zo gemakkelijk modderig water uit een plas op de grond ondanks het feit dat 20 meter verder op helder en fris water aanwezig is.

Gedurende het droge seizoen voegen de witoor maskeramadines zich bij gordelgrasvinken om in groepjes door het land te trekken. Het zijn niet de gordelgrasvin-

ken die bij ons zo bekend zijn, maar een ondersoort als een apart ras genoemd, ze hebben een zwarte stuit. Ook dit ras is zelden of nooit ingevoerd.

Bij het begin van de natte periode verspreiden de groepen zich en gaan de vogels paarsgewijs hun weegs; de broedperiode vangt aan. Kreuger is van mening dat de broedcyclus niet zo zeer aan tijd is gebonden maar afhankelijk is van de weersomstandigheden.

Voorafgaand aan de balts neemt de man een droge grasspriet in de snavel, zet zich op een tak en neemt een stilstaande seksueel uitdagende houding aan met de snavel omhoog gericht. Hierna maakt hij met het gehele lichaam op en neer gaande bewegingen, waarbij hij als het ware door de knieën gaat zonder dat hij met de pootjes echt los van de zittak komt. Indien de pop zich ontvankelijk voor hem toont, neemt zij een wat ireeengedoken houding aan terwijl haar staart snel heen en weer en gelijktijdig ook op en neer beweegt. Als het mannetje naast haar zit draait ze haar kopje naar hem en doet ze haar snavel verschillende malen open en dicht. Als hij haar dan nog dichter nadert, bukt ze nog wat verder en buigt ze ook wat naar voren en onder het voortdurende trillen van de staart uit ze zachte paringsroepjes. Hierna volgt meestal direct

de paring waarbij de man ook een paringsroep uit.

De seksuele activiteiten zijn het intensiefst voor de paring begint. Bij de popjes ligt het hoogtepunt enkele dagen nadat het nest klaar is. Beide vogels bebroeden de witte eitjes afwisselend gedurende ongeveer 13-15 dagen afhankelijk van de buitentemperatuur. Op een leeftijd van ongeveer drie weken vliegen de jongen uit om dan nog gedurende zo'n 14 tot 18 dagen, in afnemende mate, door de oudervogels te worden gevoerd.

Er zijn vaak nesten gevonden in theeboompjes, kinine- en andere struiken en bomen, gewoonlijk op een hoogte van 2.50 m boven de grond. In 1922 vond White verschillende nesten in hoge grassprietten waaronder 3 die elk 6 eieren bevatten. Ook is waargenomen dat ze nestelen in oude parkietenholten.

Hun nest, dat kogelvormig is, bouwen ze van fijne droge savannengrassen en zijn nagenoeg gelijk van constructie als de nesten van de overige poephilosoorten. Beide sexen zijn actief bij de nestbouw betrokken. In de verschillende lagen van het nest bevinden zich vaak stukjes houtskool zo ook in de feitelijke nestholte. Naar de reden daarvan is schijnbaar nog geen onderzoek ingesteld. Vochtabsorbatie en/of verdrijven van luchtjes die tengevolge van de toenemende hoeveelheid ontlasting in het nest vrijkomen???

De witoor maskeramadine is verspreid over een omvangrijk gebied vanaf Kaap York Peninsula, waar het bewoners zijn van schrale en wat golvende savannen. De Leichardt rivier vormt de westelijke begrenzing van hun verspreidingsgebied. Aan de andere kant van die rivier vindt de masker amadine domicilie.

Hun vocale mogelijkheden zijn niet bepaald groot. De zang is zacht en wordt ook tijdens de balts ten gehore gebracht, heeft dus meer een seksuele functie. Daarnaast worden er ook nog contact-, alarm- en bedroepjes gebezigd, allemaal als een vorm van onderlinge communicatie.

Litt.: Prachtvinken, Cees van Berkel
Prachtvinken, F. Robiller
Magazine The Grassfinch, A.F. Soc.

door V. le Krieb

Geslaagde kweek met de Braziliaanse Rode Tangara

Tekst: Frans van der Poel
Foto's: H. Schremppe en F. Schelle

De Braziliaanse rode tangara, komt in twee rassen voor, te weten **Ramphocelus bresilius bresilius** in Noordoost Brazilië en **R.b.dorsalis** in Zuid-oost Brazilië.

Reeds in 1984 schafte ik mij een koppel aan. Na vele jaren, zijn ze in 1988 tot voortplanting gekomen. Ze zijn in dat jaar heel anders van gedrag, ze vliegen elkaar voortdurend na vanuit de buitenvlucht naar het binnenhok en terug. Het begint allemaal op 6 juni. Ik zie dat de man, welke duidelijk verschilt van de pop, zij is overwegend donkerbruin, veel kanariebroedkastjes verkent. De volière waarin ze zijn gehuisvest is groot 8 bij 3 meter en 2 meter hoog en rijkelijk beplant met vlierstruiken en coniferen. Als burens hebben ze paartjes brivogels en vinken. op 15 juni maakt het mannetje aanstalten om in de buitenvlucht een nestkast te betrekken maar niet meer dan dat. De dag daarop wordt een kanarie nestkastje in het binnenhok door ze ingebruik genomen. Ze bouwen heel vlug daarin een nest van gedroogde rietbladeren, pluusjes van een oude dweil en cocosvezel. Op 18 juni is dat nest zo goed als klaar en tevens zie ik dat de pop door de man wordt bevlogen waarna de man nog bijna een minuut lang met opgeheven vleugels blijft zitten. Meestal voeren ze elkaar ook, maar dat heb ik toen niet waargenomen.

Tijdens de bouw van het nest vliegt de man geregeld de pop na maar laat het echte werk aan haar over. De man geeft in die periode wat verse blaadjes van de jeneverbes over aan de pop die ze weer verwerkt. De conditie van de vogels is werkelijk optimaal.

De man is scharlaken rood, heeft zwarte vleugels en staart, een donkerkleurige snavel, aan de basis zilverachtig. De pop is zoals gezegd bruin en heeft wat vale zwarte vleugels en staart. De lengte is ongeveer 18 cm, ongeveer net zo groot als de pagodespreeuw. Het zijn bewoners van dichte wouden die ook in de volière zoveel mogelijk het zonlicht mijden. Op een goed universeelvoer met vruch-

ten, voornamelijk appel, peer en bessen en wat levend voer zoals kleine meelwormen, zijn ze in goede conditie te houden. Dagelijks vers en fris drink- en badwater mag niet ontbreken. Tijdens de winter moeten deze vogels wel binnen worden gehouden, in elk geval dienen ze over een vorstvrije binnenruimte te beschikken.

Op de dag dat het nest naar mijn mening klaar is, wordt overigens nog wel de nestkom met cocosvezel gestoffeerd. Hier blijft het voorlopig bij. In de morgen van 22 juli, ik ben de volière wat aan het schoonmaken, valt mij op dat de pop vooraan op het nest zit. Zou ze dan toch tot het leggen van eieren overgaan? Ik zie diezelfde morgen ook dat de man haar weer bevlengt en hij draagt nu ook wat voedsel, namelijk mierenpoppen, aan haar over. Het is voor mij nu een kwestie van afwachten en rustig blijven. Op maandag 25 juli om 06.30 uur, controleer ik het nest en constateer dat het eerste ei gelegd is. De schaal is licht blauwgroen van kleur met hier en daar wat kleine donkere stipjes dicht bij elkaar. De volgende dag wordt het 2e ei gelegd en dat is iets meer gespikkeld. Ik neem nu aan dat de pop gaat broeden en tel er 11 dagen bij, dan zouden er jongen kunnen zijn. Tijdens het broeden hoor ik de man 's morgens kleine lokroepjes uitstoten gelijk de merels dat doen als hun jongen uitvliegen. Misschien wil hij daarmee ook wel zeggen dat de kust veilig is als ik ze kom voeren met fruit, mierenpoppen, maden, Cédé eivoer en vers water. Na de elfde dag stijgt de spanning maar er gebeurt verder niets. Ook de dag daarop komt er geen ei uit. Zouden de eieren dan toch onbevruucht zijn?

Op zondag 7 augustus, als mijn hoop eigenlijk al vervlogen is, ligt er een jong in het nest. Het tweede ei is uit het nest ge-

gooid en dat vind ik later terug in de drinkbak. Zowel man als pop nemen vanaf die dag opvallend meer levend voer op zoals maden en kleine vliegjes, alsook wat fruit. De volgende dag ga ik met het vliegennet op pad en vang ik in tien minuten een ruime hoeveelheid insecten die ik in twee porties in het binnenhok los laat. Nadat ik dat enkele dagen heb gedaan, komen beide vogels er direct op af. Het deel wat ze niet direct gebruiken maken ze wel dood en bewaren dat voor de rest van de dag. Tussen allerlei insecten vang ik op een gegeven moment ook nogal wat sprinkhaantjes, vlak naast een heidewal. Met de dag worden de vogels rustiger en zo gauw ik het binnenhok inkomt, zitten ze al klaar om te vangen. Naast die gevangen insecten nemen ze ook met graagte kleine meelwormpjes op en op brood met wat suiker zijn ze ook verzet.

Op 9 augustus, in de avond, ring ik de jonge tangara met een 3.5 mm ring. Het is wat moeilijk omdat de pootjes met de korte nageltjes vrij dik zijn, maar het lukt wel. Direct daarna breng ik vers voedsel in de buitenvlucht zodat het voeren de meeste aandacht krijgt en ze het ringen 'vergeten'. De pop neemt nog steeds kleine insecten op waaruit ik opmaak dat ze nog steeds uit de krop voert. De jonge vogel groeit met de dag, ligt blinkend van conditie in het nest.

Het is wel opvallend dat als de pop op voedsel uit is geweest en met de snavel vol wil terugkeren naar het nest, ze niet het binnenhok ingaat alvorens de man de zaak heeft verkend en haar met zacht tsiéééééé geroep naar binnen lokt en ze dan pas het jong gaat voeren. Argwanend kijkt ze eerst nog rond. Op zondag 14 augustus zie ik de man met insecten in de snavel naar binnen vliegen, teken dat de pop kennelijk assistentie nodig heeft.

use/

De,

Op een leeftijd van 8 dagen krijgt de jonge vogel al wat kleine veerpennetjes en in de vleugels tekenen zich witachtige strepen af. De betekenis hiervan moet later blijken, misschien een vroege aanduiding voor het geslacht van de vogel? De pop blijft steeds langer van het nest en vertoeft dan meestal in de nabijheid van de man.

De temperaturen in de eerste week dat de jonge tangara in het nest verblijft belopen 22 tot ongeveer 28°C. De tweede week ongeveer 20 tot 27°C. Die tweede week is het meer bewolkt en minder drukkend als de eerste week. Op 16 augustus blijkt het jong al flink in de veren te zitten, een kastanjerode gloed komt tevoorschijn. Steeds meer zie ik de man in de bosgrond, die ik in een 5 cm dikke laag op de bodem van de voliëre heb aangebracht, zoeken en pikken, kennelijk op zoek naar insecten. Donderdag 18 augustus krijg ik de schrik van mijn leven. Bij nestcontrole mis ik de jonge vogel. Gelukkig blijkt kort daarna dat ze is uitgevlogen en rustig op een tak zit. Exact zoals ik in de boeken lees, is de jonge vogel op een leeftijd van 12 dagen uitgevlogen. Voor mij overigens ook een bevestiging dat de voedselverstrekking goed is ge-

weest. Ik heb het nestkastje weggehaald en er een identiek maar schoon nestkastje voor in de plaats gehangen. Ik blijf dagelijks insecten vanger en verstrekken. Zodra de jonge vogel zich meer naar de buitenvlucht begeeft, daarin gelokt door het roepen van de oudervogels, blijf ik alles nauwkeurig volgen en zorg er voor dat ze s'avonds wel naar het binnenhok vliegt om daarin de nacht door te brengen. Het weer wordt er namelijk ook niet beter op. Telkens als er duidelijk een bui op komst is, leid ik de vogel naar binnen. Op de kreten die het jong dan slaakt komen de oudervogels in duikvluchten op mij af. Duidelijk willen ze het verdedigen en maken daarbij tevens een soort alarmgeluid. Op den duur hoef ik dat niet meer te doen, de jonge vogel heeft zijn plaatsje

en gaat uit zichzelf naar binnen. Ze lijkt uiterlijk veel op de volwassen pop alleen de start is wat korter en de snavel meer witachtig. Geleidelijk aan zie ik de jonge vogel zelf al naar insecten happen en wat stukjes peer opnemen. Niettemin wordt ze nog geruime tijd door de oudervogels bijgevoerd.

Ik durf wel te zeggen dat ik trots ben op het resultaat. Het is immers al weer lang geleden dat ik een jonge tangara op stok heb gekregen. In 1980 kweekte ik met de Zwartblauwe tangara en in 1974 met de Turquoise tangara. Tussen 1980 en nu waren het voornamelijk brilvogels en vinken die ik kweekte. Wel moet worden opgemerkt dat het kweken van met name tangara's maar ook met andere insecten- en vruchtetende vogels bepaald geen winstgevende zaak is. Je moet er heel veel voor doen en als je alle levend voedsel zou moeten kopen, dan ben je een aardig kapitaal kwijt. Desondanks is het een schitterende ervaring. Na vele jaren van geduld en doorzetten een mooie bekroning.

Moraal: Laat nooit de liefhebberij vallen door tegenslagen; vogels houden en vooral kweken is doorzetten!

VOGEL '89

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De **GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND**
Van 12 t/m 15 januari 1989
in **HET TURFSCHIP te BREDA**

Een echte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Met bijzonder
interessante
vogelsoorten

Muskaatvinken *Lonchura punctulata*

use!

Een poging tot een determinatiesleutel voor de ondersoorten.

In mijn artikel over bronzemannetjes dat door de redactie zo prachtig werd geïllustreerd (zie "Onze Vogels – maart 1988 blz. 112-118) gaf ik ook een opsomming van de diverse ondersoorten bij de muskaatvink. Daarin vermeldde ik dat van de twaalf beschreven ondersoorten er waarschijnlijk slechts vijf af en toe verkrijgbaar zijn in de handel. Na een drietal jaar verzamelen bezit ik momenteel deze vijf ondersoorten nl. **topela**, **fretensis**, **nisoria**, **subundulata** en tenslotte de nominaatvorm **punctulata**.

De andere ondersoorten, die op diverse kleine eilanden voorkomen of in moeilijker te bereiken streken, worden bij ons niet ingevoerd.

De determinatiesleutel slaat dus enkel op de vijf hoger genoemde ondersoorten en werd opgesteld aan de hand van exemplaren die minstens 1 volledige rui in gevangenschap hadden doorgemaakt. Bij de vorm **fretensis** gaat het ook nog om exemplaren van dezelfde leeftijd aangezien ze in de loop van 1986 in jeugdkleed werden aangekocht.

Een eerste onderscheid vormt de snavelkleur. Vogels met een duidelijk tweekleurige snavel behoren tot de rassen **fretensis** of **nisoria**. Ze hebben grijsgroene bovenstaartdekveren en in de stuit is weinig geel terug te vinden. **Nisoria** kan men onderscheiden van **fretensis** door de duidelijke schubtekening op het rugdek en het iets grotere formaat. Bij de drie andere rassen is zowel de bovensnavel als de ondersnavel blauwzwart. De snavel is in enkele gevallen wel iets lichter aan de snavelinzet. Vooral bij de ondersnavel komt dit nogal frequent voor. Ze hebben ook alle drie bovenstaartdekveren die meer geelbruin zijn. De intensiteit van dit geelbruin neemt af van **punctulata** over **subundulata** naar **topela**. **Topela** is te onderscheiden aan het kleinere formaat, minder bruin aan kop en keel en de veel

vagere borsttekening. Die is uitgesproken bruin-wit en minder afgelijnd dan bij de beide andere rassen.

Subundulata kan men onderscheiden door de meer gevlekte onderstaartdekveren, ze zijn ook minder wit dan bij **punctulata**.

Tenslotte is het bruin van kop en keel het warmst bij de nominaatvorm. Samengevat krijgen we dus volgende determinatiesleutel.

In diverse oudere ornithologische werken wordt bij de beschrijving van de muskaatvink gesproken over een broedkleed en een rustkleed. Dit rustkleed zou dan lijken op dat van jonge vogels. Persoonlijk heb ik echter nog nooit ondervonden dat muskaatvinken buiten de broedperiode een rustkleed krijgen, ook bij andere liefhebbers werd dit nog niet vastgesteld. Omdat in recentere werken ook niet meer over dit rustkleed wordt gesproken berusten deze beschrijvingen heel onwaarschijnlijk op onjuiste waarnemingen en werden jonge vogels beschouwd als vogels in rustkleed. Mocht er iemand van de lezers andere ervaringen hiermee hebben dan werd ik daar via de redactie graag van op de hoogte gebracht.

Wat het broeden betreft kreeg ik totnogtoe enkel jongen (twee) van de nominaatvorm. Het is ook de enige ondersoort die in kolonie wordt gehouden (vijf koppels). Vorige jaar had ik wel drie koppels **fretensis** in één volière ondergebracht doch zonder resultaat. Momenteel zijn de vier andere rassen per koppel gevestigd en gaven ze tot op heden nog geen nabroed.

Tenslotte wil ik er op wijzen dat men voor het determineren van de ondersoorten rekening houdt met de staat van het venkleed. Probeer zoveel mogelijk de ondersoorten raszuiver te kweken. Wanneer je vogels neemt uit dezelfde zending en als controle nog eens de determinatietabel raadpleegt is de kans heel groot dat uw vogels tot dezelfde ondersoort behoren. Wees vooral op de hoede voor handelaars die de ene ondersoort als man en de andere als pop aanbieden. Uiterlijk geslachtsverschil bij vogels van dezelfde subspecies is altijd zeer miniem, zoniet onbestaande.

Tekst en foto's: Lucas Van Praet

I. SNAVEL DUIDELIJK TWEKLEURIG, GRIJSGROENE BOVENSTAARTDEKVEREN

1. weinig schubtekening op rug	<i>Lonchura punctulata fretensis</i>
2. duidelijke schubtekening op rug	<i>Lonchura punctulata nisoria</i>

II. SNAVEL EENKLEURIG, BOVENSTAARTDEKVEREN WARM GEELBRUIN

1. scherpe schubbentekening op borst	
a. onderstaartdekveren wit	<i>Lonchura punctulata punctulata</i>
b. onderstaartdekveren gevlekt op isabelkleurige ondergrond	<i>Lonchura punctulata subundulata</i>
2. schubtekening minder duidelijk afgelijnd	<i>Lonchura punctulata topela</i>

De!

kopstudies
 Tweekleurige snavel – nisoria-fretensis
 – punctulata
 Eenkleurige snavel – subundulata
 – topela

bovenstaartdekveren
 Grijsgroen – fretensis
 – nisoria
 Geelbruin – subundulata
 – punctulata
 – topela

onderstaartdekveren
 – subundulata
 – punctulata

De

ose

stult
 - freccensis
 - subundulata
 - nisoria
 - punctulata

schubtekening
 - subundulata
 - topela

use!

De

Volière van de maand

J.C. Koevoets, Kaaistraat 24 in Sint Willebrord schrijft ons het volgende: Medio 1987 ben ik begonnen met het houden van voornamelijk vruchten en insectenevende vogels. Alvorens tot de aankoop van vogels over te gaan, moest er uiteraard eerst een volière worden gebouwd. Op een bielzen fundering werd een houten raamwerk gemonteerd dat later werd over- en bespannen met het gebruikelijke volièregaas. De achterzijde van de volière werd met rietmatten bekleed. Aansluitend zijn er enkele binnenruimtes gecreëerd, te weten een nachtverblijf en een tweetal gewenningsruimtes waarin pas aangekochte vogels in eerste instantie worden gehuisvest. Elke binnenruimte is 2 x 3 x 2 meter groot. Al het houtwerk is met bruine carboleum bewerkt, althans waar het de buitenvlucht betreft. Deze buitenvolière is 7,50 meter lang, 3 meter diep en 2,50 meter hoog aan de voorkant. Naar achteren loopt het geheel af. In de zijwand bevindt zich de toegangsdeur maar ook van binnenuit is in de buitenvlucht te komen. Het eerste gedeelte van de buitenvlucht, tegen het binnenvlucht aan, is afgedekt met p.v.c. golfplaat. Een ruim aantal coniferen van verschillende soorten en vormen, alsmede enkele vlierstruiken zijn in de buitenvlucht aangeplant terwijl er ook een zware knotwilg en wat grillig gevormde boomtakken zijn opgesteld. De bevolking bestaat uit een koppel kleine baardvogels, een aantal spreuwen en buulbuulsoorten, enkele kardinalen, enkele zilveroornachtgalen, steere's tmalies, goudvoorhoofd bladvogel, troepiaal, etc.. Ik zoek nog een man molinettispreeuw, zelf heb ik twee poppen. Het accordeert allemaal goed en ik ondervind erg veel plezier van het geheel.

Foto 2

Deze volière is gemaakt door echte vogelvrienden. Hun hulp was en is, nog steeds onmisbaar voor ons. Want vogels houden en verzorgen, is een pracht van een hobby. Maar raad en advies en of hulp, is in het begin hard nodig. Wij wilden van alles door elkaar in de volière, maar dat gaat niet. Wisten wij veel, een vogel is toch een vogel. Met advies en hulp van onze vogelvrienden van de Vogelvereniging De Goudvink uit Gilze lukte het wel. Hierbij de foto's van het resultaat van hun werk, voor ons een mooi bezit. Wij zijn begonnen met een kleine volière, maar net als bij de meeste vogelliefhebbers, toch maar weer uitbreiden. De volière is 6,75 lang, 2,25 diep en 2,10 hoog, en is verdeeld in twee aparte vluchten.

Een goede fundering met daarop een borstwering van 6 stenen hoog. De zijkanten en een stuk van de voorkant, zijn van p.v.c. schroten. Het dak bestaat uit watervaste platen, met daarop gegalvaniseerde golfplaten bewerkt met koot. Verder is de voorzijde voorzien van een 30 cm. glaskant en de rest is met dubbel gaas afgewerkt. (ook wij hebben katten in de buurt) Dus de vogels zitten veilig en beschermd.

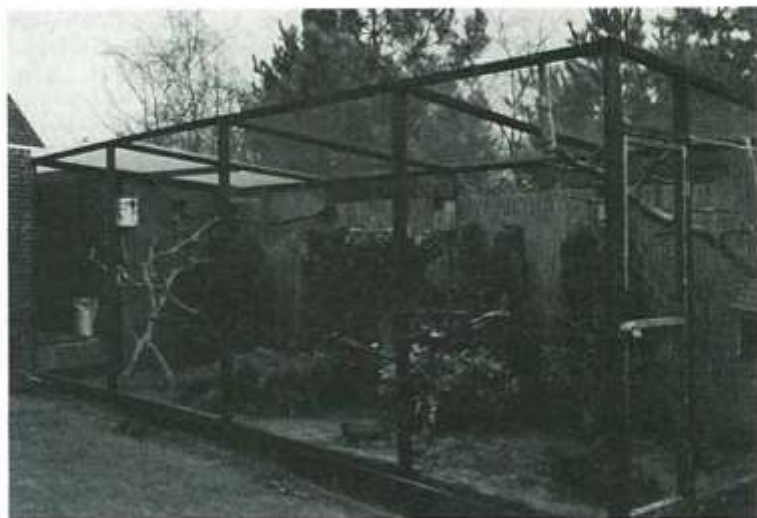
Later hebben dezelfde mensen, de plaats opgeknapt, om de volière nog beter tot zijn recht te laten komen.

De voorkant van de volière, is omringd met plantenbakken. De volière is zoals u kunt lezen, echt ons trots bezit en het broedseizoen loopt ook naar wens, wij mogen niet klagen. Wij hopen dat dit nog vele jaren door gaat en dat wensen wij elke lezer. In onze volière leven en genieten de volgende soorten vogels:

Kanarie's, diamantduifjes, valkparkieten, tijgervinkjes, japanse meeuwen, rijstvogels en wat wildzang.

Elke dag opnieuw genieten wij van onze vogels, van hun zang en kleuren. Als deze brief op zijn eind raakt, zitten de vogels, volop te broeden. Wij hopen met deze prachtige hobby, nog vele jaren door te mogen gaan. Nogmaals onze dank, aan de mensen die onze volière gemaakt hebben en aan de leden van Vogelvereniging De Goudvink uit Gilze voor hun hulp en advies.

Fam. van Gestel, Gilze.

Krombektimalies

Krombektimalies, geslacht *Pomatorhinus*, zijn vrij grote vogels met een redelijk forse en wat neerwaarts gebogen snavel. Ze maken deel uit van de tot de familie Muscicapidae behorende onderfamilie Timaliinae.

Het zijn bewoners van de bergwouden in Azië waar ze voorkomen tot op hoogten van 3000 meter en meer. Ze houden zich in hoofdzaak op in de onderlaag en je kunt ze dan ook min of meer als grondvogels beschouwen. Vliegen doen ze relatief weinig. Ze bewegen zich hippend over de grond waar ze met de snavel voortdurend de laag bladeren omwoelen en ook in de grond pikken op zoek naar insecten en bessen, want daar leven ze van. Onderwijl ze fourageren onderhouden ze met kwetterende tonen contact met elkaar.

In het algemeen is er nagenoeg geen uiterlijk waarneembaar verschil tussen man en pop, ze zijn, zeker op het eerste gezicht, gelijk van kleur en tekening. Bij nadere beschouwing is het mogelijk dat er toch geringe verschillen in formaat kunnen worden vastgesteld en ook zouden soms de poppen een wat valer gekleurd verenkleed hebben. Het blijft echter moeilijk te zien. Beide partners zijn actief bij de nestbouw betrokken. Van bamboeblad, bladvezels, grasstengels, planteworteltjes en reepjes schors bouwen ze, ongeveer 30 tot 60 cm boven de grond, een overwelft, zogenaamd koepelnest met een zijdelingse ingang. De binnenkant van het nest wordt gestoffeerd met fijne, zachte grassen en halmpjes.

Het nest bevindt zich in een dichte struik of ook wel tussen de vegetatie op de grond. In het laatste geval voorzien ze het nest niet van een duidelijke overwelling maar maken ze gebruik van de vegetatie die de bovenzijde van de kraamkamer voldoende afschermt.

Het kan per soort verschillen, maar gemiddeld worden er drie eieren gelegd welke geheel wit van kleur zijn. De broeduur bedraagt ongeveer 14 dagen. Als de jongen zo'n 12 tot 14 dagen oud zijn, verlaten ze het nest en houden ze zich op in het struweel in de directe omgeving, waar ze ook regelmatig nog door de oudervogels worden gevoerd. Op een leeftijd van ongeveer 5 weken zijn ze geheel zelfstandig. In hun jeugdkleed gelijken ze al sterk op volwassen vogels.

Krombektimalies, ook wel Sikkelsnaveltimalies genoemd, worden slechts af en toe in de handel aangeboden. Op een goed basismengsel voor insectenetters, bestaande uit universeel- en insectenvoer, aangevuld met een variatie aan levend voedsel, bessen en mogelijk wat ander fruit, blijven ze in goede conditie. Ze nemen graag een bad zodat dus dagelijks vers en fris badwater aanwezig dient te zijn.

Afgebeeld zijn twee soorten, te weten:

Grijskop krombektimalie, *Pomatorhinus schisticeps*, welke met 13 rassen voorkomt in het Himalayagebied, India, Burma, Assam, Thailand, Laos, Maleisië, Vietnam en Cambodja. Lengte 25 cm.

Sikkim roestnek krombektimalie, *Pomatorhinus ruficollis*, welke met 14 rassen voorkomt in Nepal, Himalayagebied, Assam, Burma, Yunnan, Laos, Vietnam en China. Lengte 19 cm.

Tekst: H.A. Maurer

Foto's: H. Bielfeld en C. Scholtz/van Os.

Grijskop krombektimalie

Bestuur en redactie wensen
plezierige ja

Sikkim roestneek krombeeklimalie

De
n fijne kerstdagen en een
wisseling

Kweekervaringen met de purpergranaatastrilde en het brilvogeltje.

In het hier volgende artikel wil ik u graag iets vertellen over mijn ervaringen met de kweek van purpergranaatastrilde en met brilvogeltjes. Eerst mijn verhaal over de purpergranaatastrilde (*Uraeginthus ianthinogaster*) ook wel viooltjesastrilde genoemd. Deze soort houd ik om de prachtige kleuren en hun liefelijke gezang.

Eind vorig jaar schafte ik me een mannetje aan voor een zeer schappelijke prijs. Deze heb ik binnen in een broedkooi gehouden. In februari dit jaar kon ik goedkoop aan een eigen kweek pop komen. Beide vogels heb ik in een broedkooi gekoppeld (80 bij 40 bij 40) en ja hoor in april begonnen ze met nestbouw in een kanariebroedhokje. Er werd goed gebouwd en rond half april werden de eerste eitjes gelegd. Nu maar afwachten of er gebroed zou gaan worden en of de eitjes wel bevrucht zouden zijn. Op 17/4 begon het popje met broeden op vier eitjes. Ik voelde me al heel gelukkig, het begin was er. Hoewel ik over een goed koppel Japanse meeuwen beschik, wilde ik eerst vanzelfsprekend natuurbroed uitproberen. Tenslotte hadden de ouders prima hun best gedaan. Op 21/4 heb ik voorzichtig de eitjes geschouwd. Mazzelpik! Ze waren alle vier bevrucht. Nu maar weer afwachten. De broedkooi stond in een klein kamertje met C.V. en zodoende kon ik de temperatuur mooi op peil houden. Tevens kon ik de vochtigheidsgraad en de verlichting goed reguleren. Op 28/4 lag er op de bodem een kapot eitje met een bijna volgroeid embryo. Omdat ik de man ervan verdacht het

eitje uit het nest gegooid te hebben, hij was zeer onrustig, heb ik deze uitgevangen. Twee eitjes heb ik onder de meeuwen gelegd en een eitje bleef dus liggen onder de purpergranaatpop. Afwachten maar weer. Op 30/4 is het eitje onder de purperpop uitgekomen en ook een ei onder de meeuwen. Omdat het popje toch goed broedde zonder haar man heb ik het jong dat door de meeuw uitgebreed was weer onder de purpergranaatpop gelegd. Kijken of het zou lukken.

Als voedsel verschaft ik diepvriesmierenpoppen, buffalo's, gekiemd zaad, eivoer gemengd met Cédémix, trosgierst, muur en een goed zaadmengsel. Al dit voedsel mocht echter niet baten. De jongen werden weinig of niet gevoerd. Op 1/5 zijn ze allebei uit het nest gegooid, dood.

Onder de meeuwen was echter het laatste eitje uitgekomen. Kijken of dat wat zou worden. Helaas is dat jong op 6/5 gestorven, oorzaak onbekend.

Zowel de man als de pop heb ik toen in mijn buitenvolière gelaten. Daar verblijven wel veertig vogels in, zaadeters en insekten/vruchteneters. Daar ik aan het water woon en over een grote tuin beschik, komen er nogal wat insekten in-

vliegen.

De afmeting van mijn volière is 5 meter lang, twee meter breed en twee meter hoog.

Op 1/5 heb ik het koppel dus in de volière gezet en op 15/5 bemerkte ik dat het popje weer zat te broeden, nu in een nestkorfje. Ik durfde bijna geen nestcontrole toe te passen, want misschien had ik de vorige keer teveel het nest verstoord. Op 26/5 verlaat het popje het nest, er lag een dood jong in. Ze had waarschijnlijk maar een ei gelegd en op dat ene ei is ze gaan broeden. Wederom heb ik haar niet zien voeren. Helaas kweek mislukt. Maar de pech werd nog groter.

Op 30/5 vond ik de pop dood in een hoek van mijn volière liggen, aangepikt (door eigen man?) of aangetikt (door kat?). Die nacht was ik vergeten het schrikdraad, dat ik even had uitgeschakeld, weer aan te zetten. Stom. Volgend jaar hoop ik weer een nieuwe kweekpoging te wagen. In augustus heb ik nl. bij een groothandel weer een nieuwe pop gekocht. Nu ik dit artikel schrijf (11-9-'88) zitten beide vogels nog in de buitenvolière. Wanneer het weer slechter gaat worden gaan ze voorlopig gescheiden

naar binnen en dan maar afwachten of het volgend jaar zal lukken, als ze opnieuw gekoppeld worden. Tot zover mijn relaas over dit lieflijke vogeltje waar ik veel schik in heb ondanks het mislukken van de kweek. Ik ben benieuwd naar de natuurbroedervaringen van andere vogelliefhebbers met de purpergranaatstrilde. Nu mijn verhaal over de kweek met de brilvogels. Het betreft de **Zosterops palpebrosa**. Met deze kweek ben ik gelukkiger geweest. Terwijl ik dit schrijf, zitten er drie jongen op stok, die ik op het einde van het jaar op verschillende tentoonstellingen wil showen. De leeftijd van de oudervogels is mij onbekend. Ik heb ze sinds drie jaar in mijn bezit. Het betreft ingevoerde vogels. Al die jaren wist ik niet of ik eigenlijk wel een paartje had, want het verschil tussen man en pop is voor mij niet te zien. Tijdens het voorjaar hoorde ik een van beide "zingen", een heel zacht melodietje. Van baltsgedag heb ik weinig waargenomen. Een van de vogels heb ik met een paars kleurringetje geringd, zodat ik ze kon onderscheiden. Uit mijn observaties vermoed ik dat de geringde vogel de pop is. Mijn buitenvolière, waarin dit koppel gehuisvest is, is beplant met o.a. pruim, vlier, ribes, sparretjes, liguster etc. Er hangt een zitstok in van ongeveer een meter lang. Aangesloten op mijn volièrre is een nachthokje met verlichting op tijdsklok. Interessant voor andere liefhebbers is wellicht te weten dat deze brilvogels zomer en winter buiten verblijven zonder bijverwarming. Ook tijdens de winters waarin we lekker hebben kunnen schaatsen! Tijdens de fok waren de vogels niet agressief t.o.v. hun medebewoners. Ze zijn tam en laten nestkontrolle toe. Rond 25/4 hebben de brilletjes een nest gebouwd in een conifeer. Het nestje is

komvormig. Het nest materiaal bestond voornamelijk uit cocosvezels en katoenen draadjes. Tegen de middag op 25/4 is het nestje op de grond gevallen, er lag een (nog heel) eitje in. Ik heb toen het nestje verstevigd met gaas door er een korfje omheen te maken van volièregaas. Toen heb ik het nestje weer op dezelfde plaats opgehangen stevig verankerd electriciteitsdraad. Even later zag ik de pop er weer op zitten, gelukkig maar. Op 26/4 was het tweede ei gelegd. Op 27/4 begint de pop te broeden. Op 29/4 zie ik vier eitjes liggen. De kleur van de eitjes is groen met wat bruine stipjes. De afmeting bedraagt ongeveer 1 cm. bij 1/2 cm. Ik was erg blij dat de eitjes bevrucht leken, ik durfde ze echter niet te schouwen. Waarschijnlijk had ik dus een man en een pop.

Door de beide ouders werd afwisselend gebroed. De broedtijd nam 11 dagen in beslag. Gelukkig hadden we dit jaar een redelijk warme lente met niet al te koude nachten.

De jongen kwamen gelijktijdig uit het ei met uitzondering van een jong dat een dag later uitkwam, dit alles op 7/5. Het was toen prachtig weer. de jongen werden naakt geboren. Vanaf de zesde dag gingen, meen ik de ogen open. Ook begint dan de aanzet van de veertjes. Op 10/5 was er een jong spoorloos verdwenen uit het nest. Balen! Op 11/5 wederom een. Dat jong lag dood vlak bij de deur op een grote tegel waar het voer altijd op staat. Er liepen kleine beestjes over het kadavertje. Wat zou de oorzaak van de sterfte zijn? Een rover, de eigen ouders? Of is de dood veroorzaakt door een besmetting of bloedmijt of iets dergelijks en hebben de ouders toen het jong uit het nest verwijderd? Zoals zo vaak in onze sport was dit ook weer een geval van

koffiedik kijken. In ieder geval maar veel observeren zo nam ik mij voor. De overige jongen heb ik toen die dag geringd met 2.3 mm ringen. Ze groeiden verder voorspoedig op. Op de leeftijd van ongeveer 13 dagen verlieten ze het nest. Ze werden niet door de ouders verjaagd maar kwamen ook niet meer terug in het oude nest. Het zijn net kleine grijze balletjes, o zo broos met een heel brede snavel. Na ongeveer twee weken komt het brilletje door en de staart. In hun jeugdkleed lijken ze sprekend op de ouders. Man en pop voerden de jongen prima zowel voor als na het uitvliegen. Voor de fok werd als voedsel o.a buffalo's, meelwormen, fruit, nectar, universeelvoer en insektenvoer, eivoer en Cédémix gegeven en er zijn natuurlijk veel insecten.

Tijdens de opfok werden er ekstra mierenpoppen en pinky's gegeven, op een gegeven moment zelfs vier maal per etmaal. De ouders zijn de hele dag ijverig bezig en het voeren is een prachtig gezicht. Op dergelijke momenten geniet je met volle teugen van je liefhebberij en dan ervaar je pas goed waarom je eigenlijk al die moeite doet en waarom je er zoveel energie in steekt. Op 19/5 waren de brilletjes uitgevlogen. Op 29/5 zit de pop weer te broeden op drie eitjes. Er is een nieuw nest gebouwd, wederom verstevigd door mij, op een andere plek. Ze gebruiken dus niet hun oude nest, dat er notabene nog proper bijhangt. De eitjes blijken wederom bevrucht te zijn. Op 7/6 en 8/6 zijn ze uitgekomen. Op 9/6 heb ik de jongen van de eerste ronde uitgevangen en in de binnenvlucht gezet om moeilijkheden te voorkomen.

Op 10/6 is er een brilletje uit het nest gegooid en op 12/6 de twee anderen. Heelaas, wie is de dader en wat is de oorzaak?

Ik voelde me erg teleurgesteld. Ik neem me meteen voor om bij een volgend broedsel na drie dagen eens 's ochtends vroeg om zes uur te observeren. Misschien kom ik dan te weten wie de jongen uit het nest gooit.

Tevens neem ik me voor om 's avonds laat al de mierenpoppen voor 's ochtends neer te zetten.

Op 21/6 is er een nieuw nestje weer op een andere plaats en wederom verstevigd. Op 23/6 liggen er drie eitjes en enkele dagen daarna een vierde eitje. Rond 24/6 begint het broeden weer. Op 3/7 en 4/7 komen de eitjes uit. Op 4/7 vind ik in het nest een dood jong liggen met een heel dikke buik en geel van kleur, dat was 's ochtends vroeg. Ik denk dus dat de

ouders een gestorven jong uit het nest wippen. Het andere briljetje van 3/7 ziet er ook ziek uit. Na contact met de dierenarts heb ik vanaf die tijd tweemaal daags 1 druppel vibramycine gegeven aan de overgebleven jongen. Dit deed ik door met een pipetje een druppel langs de snavelrand aan te brengen en dan te kijken of het ingenomen werd. Ook deed ik de eerste dagen enkele druppels over de mierenpoppen zodat de ouders het medicijn ook binnenkregen. Er waren dus nog twee levende jongen en een eitje. Op 6/7 was dat eitje spoorloos. Op 7/7 heb ik de beide jongen geringd met 2,3 en 2,5, niet met 2,0 dat ging absoluut niet. Wat groeien ze snel tijdens een dag. Het gaat prima met ze dankzij de vibramycine, denk ik.

Op 8/7 gaan de oogjes van de oudste half open, de veerkielen en stoppels komen duidelijk door. Bij de jongste is de aanzet er. 's Avonds zie ik al een bevederingsaanzet op verschillende plekken bij de oudste, ongelooflijk wat een groeitempo!

Op 11/7 geef ik de jongen voor het laatst medicijn. Op 14/7 is het oudste briljetje uitgevlogen. Op 15/7 zie ik nog maar één jong in de volière en in het nest zit niets meer. Een jong is dus spoorloos verdwenen, onbegrijpelijk! Het overgebleven jong had een grote sliert nestmateriaal, katoenen draad, naar binnen geslokt. Het uiteinde hing uit de snavel. Buiten is het rot weer. Ik haal voorzichtig de naar binnen gewerkte draad uit het beestje en ik besluit de pop en het jong op te kooien binnenshuis. Wellicht is het andere jong door de slechte weersomstandigheden gesneuveld. Het jong in de kooi wordt gelukkig prima gevoerd door zijn moeder. Na enige dagen heb ik ze beiden in de binnenvlucht gedaan. De resultaten uit drie ronden, drie brilvogels op stok. De andere jongen zijn vermoedelijk gestorven aan een bacteriële infectie, op het verdwenen jong na.

Teleurstelling en vreugde, het hoort er allemaal bij!

Tekst: J.B. Hertroys.

Foto's: H. Bielfeld, H. Schoof.

VOGEL '89

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND
Van 12 t/m 15 januari 1989
in HET TURFSCHIP te BREDA
Een échte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Geopend

donderdag 12/1 van 11-18 uur
vrijdag 13/1 van 10-18 uur
zaterdag 14/1 van 10-18 uur
zondag 15/1 van 10-17 uur

Wie bijgelovig is kan zich beter maar niet met de tot de ongeluksgaaien behorende Siberische of taigagaai *Perisoreus infaustus* bezighouden. Vroeger werd hij immers in West-Europa door bijgelovige mensen als onheilsbode beschouwd. In Lapland blijkt hij echter de geluksvogel te zijn en zo ziet men maar weer hoe betrekkelijk alles is. Niemand zal hem daar kwaad doen en zo heeft hij daar alle schuwheid tegenover de mens afgelegd.

Hij leeft meestal in losse troepen in de vrijwel eindeloze stille naaldbossen van Noord-Europa en wordt zelden alleen aangetroffen. Hij kan zich op slechts enkele meters van je ophouden, terwijl je hem nog niet ziet. Het knisperen van de bast van een denneboom is dan het enige wat je van hem waarneemt, want ook zijn vlucht is zo goed als geruisloos. In elk geval een boeiende vogel, die lavskrikan, zoals de Zweden hem noemen. In de broedtijd is hij bijzonder schuw en duldt hij eigenlijk geen enkele inmenging in zijn particuliere leven. Het stevige komvormige nest wordt van berke-, dennetwijgen en mos vervaardigd. Het wordt bekleed met een dikke laag veren, dierenhaar, korstmoss en paardemest en is gewoonlijk in een naaldboom (als regel een spar) dicht bij de stam gelegen. Zeer doelmatig natuurlijk, want in het broedgebied kan het in de lente nog behoorlijk koud zijn. Het legsel bestaat uit drie of vier groenachtig witte of grijsachtige eieren die van grijze en violetgrijze spikkeltjes en vlekjes zijn voorzien. De broedduur bedraagt zestien of zeventien dagen, soms twin-

tig. De jongen verlaten na ongeveer drie weken het nest en kunnen na vijf weken vliegen. Er zijn tien ondersoorten bekend, die in noordelijk Eurazië (Rusland, Siberië, Zweden, Finland en Noord-Noorwegen) worden aangetroffen. Het broeden wordt door het mannetje en het vrouwtje om beurten gedaan. Het vrouwtje zit de eerste levensweken vaak op de jongen om ze te verwarmen, terwijl het mannetje dan voor voedsel zorgt. Als alleseter heeft de taigagaai heel wat op zijn menu: insecten, eieren van bosvogels, jonge vogels, maar ook menselijk afval, naaldboomzaden en bessen. Kan deze als wintervoorraad in boomholten opslaan. Kunnen de jongen vliegen, dan blijven ze toch tot de daaropvolgende lente bij de ouders. In deze tijd is de taigagaai tegenover de mens weinig schuw. Het lijkt dan wel alsof ook bij hem **een-dracht maakt macht** geldt. De taigagaai is in de volière te houden, waarbij naast universeelvoer mierenpoppen, eieren en gemalen vlees moet worden gegeven. Mos en rendiermos zijn welkom, omdat daarin allerlei kleine on-

gewervelden in kunnen worden gevonden. Oppassen voor te grote zonbestraling en hitte. Baden wordt graag gedaan, maar de vogels moeten wel in de gelegenheid zijn om goed hun veren te laten drogen. Zo kan het zachte zijdeachtige verenkleed spoedig met regenwater doordrenkt worden. Met het oog daarop moet de volière overdekt zijn. Het gaan zitten onder een afdak is er immers voor de taigagaai niet bij. Onnodig te zeggen dat de volière rijkelijk van dennetakken en -stronken moet zijn voorzien. Zijdeachtig verenkleed wat eenvoudiger dan bij de verwante Vlaamse gaai *Garrulus glandarius*: dof grijsbruin met wat roodachtige en rossige partijen aan stuit, vleugels en staart. Het overige van boven- en onderzijde is muisgrijs. Zwarte poten en snavel die voor ongeveer de helft met stijve geelwitte borstelharen zijn bedekt. Vrouwtje wat kleiner, maar verder geen geslachtsverschillen.

Illustratie. Taigagaai op het nest.

door Prof. dr. A. Stolk

VOGEL '89

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND
Van 12 t/m 15 januari 1989
in HET TURFSCHIP te BREDA

Een échte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

U komt toch ook?

Kweek met de dolksteekduif

Vorig jaar kocht ik deze prachtige duiven maar het bleken toen wel twee doffers te zijn. In mei 1988 kon ik een er van ruilen voor een duivin. Zij is wat kleiner van formaat en de rode vlek op de borst is wat kleiner en minder fel van kleur. De eerste tijd werd niets ondernomen, misschien nog een jaartje geduld hebben dacht ik. Echter, op 9 augustus werd er een nest gebouwd in een mandje dat tussen een bos coniferen was aangebracht, ongeveer 1.80 m boven de grond. Als nestmateriaal gebruikten ze dennenaalden, takjes en blad. Op 13 augustus werd het eerste eitje gelegd, twee dagen later het tweede. Tot mijn grote vreugde bleken er 14 tot 16 dagen later twee jongen te zijn geboren. Toen ze 7 dagen oud waren heb ik ze geringd, ringmaat 7 mm. Het ringen van deze duiven is volgens mij alleen mogelijk als de ouders even van het nest zijn. De jongen groeiden prima op. De ouders namen als voedsel tortelduivenvoer, wat meelwormen, beokorrels, universeelvoer, fruit, eivoer plus alle soorten insecten die mijn andere vogels in diezelfde

volière ook krijgen.

Na 14 dagen vlogen de jongen uit, zonder staart en grijsblauw van kleur. Na vier weken is de staart volledig uitgegroeid, na zes weken komen de jongen op kleur en is de rode borstvlek ook al wat zichtbaar. De dolksteekduiven delen hun verblijf met roul rouls, enkele lijstersoorten, zilveroor nachtegalen en witborst rallen. Het gaat allemaal prima. Leuk om te vermelden is dat de jongen eerst door de oudervogels worden gevoerd en dan 'rijden' ze een eindje mee op de rug van ze. De dolksteekduif, *Gallicolumba luzonica*, is ongeveer 26 cm groot. Tijdens de balts rent de doffer snel achter de duivin aan, stopt plotseling en koert. Als de duivin ook blijft staan, voert hij haar en dan volgt de paring. Tijdens deze hofmakerij laat de doffer de prachtig rode vlek op de borst duidelijk uitkomen. De eitjes zijn roomkleurig.

Nico Koudijs
Foto: Cees Scholtz

KALENDER 1988

De geelsnavel-amazone

Jamaica is een van de Grote Antillen, een eilandengroep in de Caribische Zee. Elk van deze eilanden heeft een eigen Amazone-soort, sommige zelfs twee en daartoe hoort ook Jamaica. Behalve de Geelsnavel-amazone, die ook wel Roodkeel-amazone (*Amazona collaria*) wordt genoemd, treft men er de Jamaica-amazone (*Amazona agilis*) aan. De op de plaat afgebeelde vogel is de Geelsnavel-amazone. Hij poseert zo fantastisch, dat het overbodig is een signalement te geven. Hij bereikt een lengte van 28 tot 30 cm en de geslachten zijn nauwelijks of niet van elkaar te onderscheiden. De amazones van de verschillende eilanden lijken vrij veel op elkaar en evenmin verschillen ze veel van de soorten, die voorkomen op het vasteland van Zuid-Amerika, wat hun gewoonten betreft. Doorgaans vliegen deze papegaaien in paren of in groepjes. De vleugelslagen zijn erg vlug en vrij ondiep. Tijdens het vliegen en ook wel tijdens het foerageren laten ze luid en schorre kreten horen, die verre van aangenaam voor de oren zijn. Toch worden deze amazones door de inheemse bevolking als huisdier gehouden. Meer dan een eeuw geleden schreef P.H. Gosse in "Birds of Jamaica" over de Geelsnavel: "Als de groene veertjes op de kop te voorschijn komen, worden de jongen door een waaghals, die de oude vogels in de gaten heeft gehouden als zij het nesthol binnengingen, uit het nest gehaald, dat zich vaak op duizelingwekkende hoogte bevindt." De vogels nestelen namelijk bij voorkeur in een hol in een palmboom. Maar dit is voor de papegaaien niet het enige gevaar dat ze bedreigt. Ze worden te vuur en te zwaard vervolgd, omdat ze gek zijn op onrijpe mais en dan ook een oogst kunnen ruïneren. Verder eten de vogels nog allerlei zaden en vruchten, b.v. citrusvruchten. Maar de grootste bedreiging is ongetwijfeld de ontbossing. De Geelsnavel-amazone is een klein woudreservaat "toegewezen", waar hij zich heel aardig weet te handhaven. Maar de redding was op het nippertje!

Meindert de Jong.

Kleurkanaries

Standaardeisen in praktijk

Oranjeroodagaat schimmel

Het pigment van een oranjeroodagaat schimmel, mag iets minder fijn zijn dan van een oranjeroodagaat, maar ook weer niet té grof. Met dit laatste bedoel ik, niet te breed en/of te lang. De bestreping is zwart eumelanine en het nog aanwezige bruin is bruin phaeomelanine. De vleugel- en staartpennen mogen niet te ver zijn opgebleekt. Bij deze kleurslag mag iets bruin in het rugdek te zien zijn, maar nog beter is niet.

De vogel moet ook de typische agaattekening, baardtekening symmetrisch aan weerszijden van de snavel, laten zien. De hoorndelen niet te donker. De oranjerode bijkleur, de kleur van de ondergrond, moet diep, helder, zuiver en egaal over het gehele lichaam te zien zijn met daarbij een gelijkmatig over het lichaam, beginnend boven de snavel, verdeelde matige schimmelfactor. Men komt vogels tegen die te weinig schimmel laten zien, die dus wat te korte bevedering hebben, op de kop, schouders en borst. Ook wel kom je vogels tegen die vooral in de hals te veel schimmel hebben, een te lange halsbevedering hebben waardoor als het ware een kraag is ontstaan. Te veel schimmel op borst en rug komt ook voor. Uit dit alles blijkt dat men wel degelijk de standaardeisen regelmatig moet raadplegen als men bezig is de kweekkoppels samen te stellen. Gebeurt dat niet, dan gebeurt je zo gauw bepaalde facetten.

Kweekadvies

A) Oranjeroodagaat man, licht schimmel, maal oranjeroodagaat pop die ma-

tig schimmel is. De pigmentbestreping niet te breed of te lang, maar redelijk fijn. Rugdek niet te bruin of te veel opgebleekte vleugel en/of staartpennen. De vogels moeten een goede, heldere en egale oranjerode bijkleur hebben.

B) Oranjeroodagaat intensieve man maal oranjeroodagaat pop die matig schimmel is. Deze paring kan men toepassen met het doel om de pigmentbestreping redelijk fijn te houden. Uit deze paring kweekt men zowel intensieve als schimmelvogels, mannen en poppen. Naar mijn inzicht komen hieruit weer goede kweekvogels. Het kan wel zijn dat de intensieve exemplaren niet volledig intensief zijn, dus nog wat schimmel laten zien, en dat de schimmelvogels nog wat te intensief zijn op de kop, borst en/of schouders.

Veel voorkomende fouten

Pigment: Bestreping te breed en/of te

lang. Geen of te weinig flankbestreping. Te bruin op het rugdek. Baardtekening niet geheel symmetrisch en/of te zwak. Te lichte en/of te brede omzoming van de vleugel- en staartpennen. Hoorndelen te donker.

Bijkleur: Oranjerood niet diep genoeg, niet zuiver van kleur en/of niet egaal, dus wat gevlekt. Schimmelverdeling niet egaal, te veel of te weinig schimmel. De bijkleur op de flanken, dijen, onderlichaam en/of borst te licht.

Voor de tentoonstelling kiezen we voornamelijk uit de poppen. Zij zullen in het algemeen de standaardeisen het dichtst benaderen. Niettemin kom je best wel goede mannelijke exemplaren op de tentoonstellingen tegen, maar vaak laten ze toch nog wat te weinig schimmel zien boven de snavel, op de borst of schouders.

Piet Verdult

VOGEL '89

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND
Van 12 t/m 15 januari 1989
in HET TURFSCHIP te BREDA

Een échte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Met kanaries
in alle kleuren
en rassen

Inhoudsopgave jaargang 1988

Algemeen (in volgorde pagina's)

Veegouders 7
Vogels het hele jaar door 10
Zaaswerk 22
Zaewing 58
Vestkasten 84
Preventie 107
Paringsproblemen 119
COM-TT Paris 126
Convergentie 175
De vereniging 203
Vogeleieren 228
Hoe sterk is een vogel 255
Chromosomen 270
Lussen twee seizoenen 297
Tentoonstellingen 1988 - 298
IJD-vogels 304
Keuring en vooraf 311
VVV-Oorkonden 321
Traagprogramma 325
Vijmeringen 348
Vogelshow op Curaçao 352*
Vogels een veelzijdige hobby 367
Vliegen van de vogels 394
Iendenvijver 445
Prostitutie bij vogels 450
Land 459
Latten vangen 466
Interessante tips 16-157-263-310-335-371-
107-417-479.

Agapornis roseicollis 58
Albancaduif 487*
Alpenheggemus 211
Andeanparkiet 224*
Appelvinken, alle rassen 167*
Ara, dwerg 71
Ara, roodbuik 20*
Aziatische wielewaal 245*
Baardvogels 439*
Baardvinken 250
Blauwe rotslijster 52*
Blauwe vink 261*
Blauwkop rotslijster 52*
Blauwkroon manakin 408*
Blauwvoorhoofdamazonen 212*
Blauwvang rosella 264*
Bleekkop rosella 265*
Boskalkoen 69*
Braziliaanse dwergaal 390
Braziliaanse rode tangara 544*
Breedbekken 364*
Briuvogeltje 350-554*
Bronzemannetjes, alle rassen 113*
Brown rosella 436*
Bruine druppelstrilde 177*
Bruinkop gaailijster 413*
Bruinrug eksterdje 513
Buiserd 346
Bastaarden
ijs x putter 37
Bloemen en planten
Gladidool 371
Halaenopsis 185
Bonds-kampioenen 64-66
Bondsmededelingen 47-95-143-190-239-
187-335-383-431-454-479-527-574
Zeder pestvogel 532*
Chinese groenling 404*
Darwin vinken 162
Dyallijster 72*
Diamantduifje 120*
Diksnavelmees, oranje 77*
Dolksteekduif 559
Druppelstrilde, bruine 176*
Dumontsbeo 292*
Dybowski astrilde 343
Eenden 445
Elegantparkiet 58-181-441
Europese kooivogels
Algemeen 130
Geelgors 153*
Groenling 400*
Kneu 30-60
Sjjs 220*
Vink 258*
Fleming 410-454
Formosa gaailijster 217*

Gaailijsters 216*-413*-460*
Geelgors 152*
Geelschouder amazone 212*
Geelsnavel amazone 559
Gorsvink, pracht 268*
Goudborst beo 293*
Goudbuikje 160*-199*
Goudkop manakin 409*
Goudvink, gemaskerde 80*
Gouldamadine 438-491
Groenlingen, alle rassen 400*
Grondlijster, kastanjekop 451
Grijsborst spinnenjager 312*
Grijskop krombekimalie 552*
Grijze kroonvink 485*
Grasparkieten
Dominant bont 344*
Grijsgroen 176*
Grijze 125*
Hemelsblauw 448*
Hemelsblauw geelmasker 313*
Hemelsblauw gezoomd 412*
Kobaltblauw 213*
Recessief bont 507*
Halsbandparkiet 58
Harpvogels 364*
Heggemus, alpen 211
Herdermaina 305*
Himalaya groenling 405*
Hoodedparkiet 164
Huisemus, mutanten 247*
Indische nonpariel 171*
Jambu vruchtenduif 317*
Japanse nachtegaal 179
Japanse pestvogel 533*
Japanse meeuwen
Alle kleurslagen 357*
Mokkabruinpastel 56*
Wit 169*
Keep 260*
Kleine groene vruchtenduif 316*
Kneu 30-60
Koolbries 82
Koolmees 502
Krombek timalies 552*
Kroonkraanvogel 523
Kroonvinken, alle rassen 75-485*
Kuilmaina 340*
Kleurkanaries
Algemeen 19-26-110-204-256-294-410
Ceel 151
Isabelvoor 224*
Oranjeroodagaal 560*
Oranjeroodagaalpastelvoor 56*
Oranjeroodbruinpastel 256*
Oranjeroodsabel 512*
Phaeo 416*
Phaeoivoor 448*
Recessief wit 55
Roodoog 267
Zilveragaalpaal 29*
Zilverisabel 128*
Zilverisabelpastel 173*
Zilverphaeo 344*
Langsnavelparkiet 535*
Lijsters 28-72*
Magellhaenparkiet 541*
Manakins 408*
Maskeramadine 542
Menivogel 388*
Muisparkieten 503*
Muskaatvinken 547*
Musleeuwerikken 456*
Ooievaar, zwarte 68*
Oranje diksnavelmees 77*
Pauwen 414
Pestvogels 532*
Pracht gorsvink 268*
Prinses van Walesparkiet 148*
Purpergaa 355*
Purper granaatstrilde 555*
Purper kroonvink 484*
Purper suikervogel 24*
Postuurkanaries
Algemeen 279
London fancy 206*
Rode kroonvink 75-485*
Rode wielewaal 245*

Roodborst tapuit 108
Roodkeeltje 214
Roodkop manakin 408*
Roodmussen 295
Roodwang timalie 501*
Rotskrulper 368*
Rotslijsters 52*
Roulroul 164*
Roze vinken 320*
Saffraanvinken 391*
Sikkim krombekimalie 553*
Soldatenspreeuw 14
Spinnenjagers 312*
Spreeuw, Eur. 494*
Steere's timalie 501*
Suikervogel, purper 24*
Sjjs, Eur. 221*
Taigagaal 557*
Tangara, zwaluw 229
Toerako's 100*
Tortelduiven 455
Tovi parkiet 500*
Treurijs 499
Tuiparkiet 452*
Turquoise parkiet 16*
Vasapapegaa 306*
Vinken 123-258*
Violetneklori 341*
Voor Indische spreeuw 461*
Vruchtenduiven 316*
Voeding
Handpook 14-70-122-158-218-277.
Menu kromsnavel 351
Krekels 498
Onkruiden 76-127-128-173-236-272-329-
368-416.
Voliere van de maand
35-79-123-174-222-265-315-363-399-458-
510-551.
Wielewalen 244*
Witbuik cins 127
Withals reiger 349
Witkeel gaailijster 216*
Witkop lijster 72*
Witoor maskeramadine 543
Witvoorhoofd musleeuwerik 456*
Witwang musleeuwerik 457*
Wilde planten
Akkerkool 380*
Cyperzegge 140*
Grote teunisbloem 476*
Heelbladjes 521*
Vlooienkruid 521*
Waterviolet 333*
Witte waterlelie 189*
Zandscheefke 93*
Zwenkgras 220*
Ijvogels 4*
Zebraduifje 226
Zilverbekje, isabel 154
Zilveroornachttegaal 196*
Zwaluw, Amerikaanse 108
Zwaluw tangara 229
Zwartband gaailijster 460*
Zwarte buslbuul 372
Zwartgele vliegenvanger 270
Zwartkopje 464*
Zangkanaries
Algemeen 133-275-319
Keuring 373
Harzers 156-214-406-442-493
Ziekten
Aspergillosis 354
Hapziekte 256*
Kliermaag dilatatie 124*
Spruw 354
Bijlagen:
Mei Ringenbestellingen
Juli Tentoonstellingsagenda 1988
Oktober Bonds-kampioenen Vogel '89
* Met kleurafbeelding

N.B.v.V. Boekenservice ● Agapornissen, Alderton f 27,90 ● Australische papegaaien en parkieten, A. Rutgers f 53,50 ● Australische parkieten en mutaties, H. Kremer f 45,— ● De Volière, Cees van Berkel f 19,90 ● Encyclopedie v.d. vogelliefhebber, 4-delig f 365,— ● Geneeskrachtige en giftige planten f 15,50 ● Geneeskrachtige plantengids, Thierme f 24,50 ● Geschiedenis van de kanarie, B. Willems f 27,90 ● Geslachtsbepaling bij vogels, G.Th.F. Kaal f 46,— ● Gezondheidszorg bij kromsnavels, G.Th.F. Kaal f 29,90 ● Gids vogels Europa, f 24,50 ● Handboek papegaaienliefhebber, H. Pinter f 39,50 ● Handboek zaankanariekeker, P. Kwast f 35,75 ● Japanse meeuwen, f 20,— ● Kanaries, Vriende e.o. f 36,— ● Kanaries houden als liefhebberij, v.d. Mark f 24,75 ● Kleurparkietenboek, alles over grasparkieten, Rutgers f 63,50 ● Kwartels en fazanten, A. Rutgers f 63,50 ● Kwartels en patrijzen, v.d. Mark f 26,50 ● Kweken van kleurkanaries (kleurtheorie), F.H.M. Kop f 27,90 ● Lorles, Beswerda f 16,25 ● Nieuwe Papegaaienboek, W. Lanterman f 22,50 ● Nieuwe (Gras) Parkietenboek, J. Birmelin f 22,50 ● Onkruiden verzamelen, P.J. de Penning f 19,75 ● Onze kakatoes, H. Pinter f 17,50 ● Papegaaien in kleur, Enehlalm f 29,50 ● Parrots of the World, Forsshaw f 165,— ● Pietpraat over postuurkanaries, J. Kulper f 39,50 ● Prachtvinken, Cees van Berkel f 24,90 ● Praktisch handboek kooi- en volièrevogels, M. Viends f 29,50 ● Tropische duiven f 19,90 ● Tropische vogels in kleur, deel 2, Rutgers f 17,50 ● Valkparkieten, Wolter f 16,50 ● Voeding van vogels, J.P. Holzheimer f 22,50 ● Vogels die vragen, Jos van Himbergen f 24,50 ● Wat bloeit in bos en heide f 12,— ● Wat bloeit langs onze wegen f 12,— ● Waterslagers en Harzers, M. v. Woelk f 17,50 ● Zangkanaries, H. Koster f 16,25 ● Ziekten van kooi- en volièrevogels, J. P. Holzheimer f 20,25 ● Zebra-vinken, Hans Klören f 41,— ● Gram.plaatje 33 toeren Lied Waterslager f 12,50 ● DUITSTALIGEN MET SCHITTERENDE KLEURAFBEELDINGEN: Uitgave Horst Müller: Amazonen f 66,25, Ara's f 66,25, Brotogeris/tolborhynchus etc. f 66,25, Kakadus f 66,25, Pyrhrura's f 66,25.

U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG EN DUIDELIJKE VERMELDING VAN DE TITEL(S), UW NAAM EN ADRES, OP GIRO 1148324, t.n.v. NBV BOEKENSERVICE TE BERGEN OP ZOOM. Voor BELGIË door overmaking van bedoeld bedrag op postrekening nr. 000-0156074-01 bestaaf Postcheck te Brussel 1.

VOOR EEN VERANTWOORDE VOGELLIEFHEBERIJ

osel

De